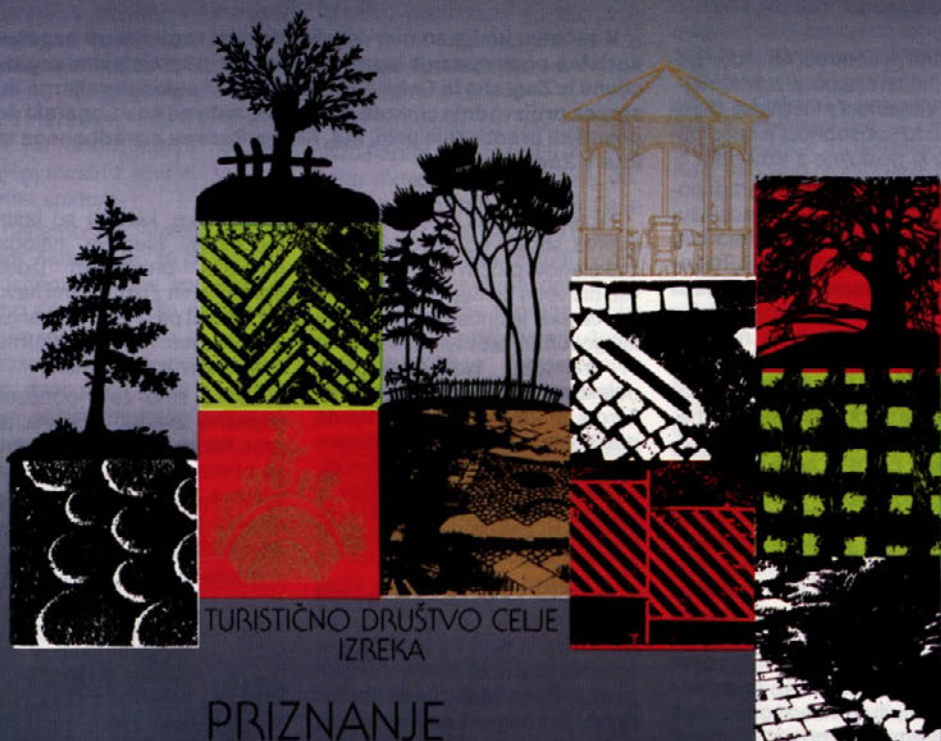

IZ VSEBINE

- **Na tržišču si s konkurenti podajamo kljuko**
S sestanka naših komercialistov s potniki (str. 2)
- **Na osmem mestu v Sloveniji**
Visoka številka pomeni, da nam ne gre slabo (str.3)
- **Optimistične napovedi o titanovem dioksidu**
Obiskujejo nas predstavniki zahodnonemških firm (str. 3)
- **Obveščanju smo postavili nove cilje**
(str. 4)
- **Ponovno odpiramo rubriko »Kadrovske vesti«** (str. 5)
- **Moderna pakirnica**
Velika pridobitev v PE Titanov dioksid (str. 8)
- **Nova kuhinja, nova metla, novi kuharji**
(str. 11)
- **Glasiilo upokojencev je tokrat na štirih straneh**
Reportaža z izleta

TURISTIČNO DRUŠTVO CELJE
IZREKA

PRIZNANJE

CINKARNI CELJE

ZA UREJENO OKOLJE, VRT IN LEPE CVETLICE

PREDSEDNIK

1989

Sorazmerno ugodni poslovni rezultati so v preteklih desetih letih omogočili tudi vlaganja v urejanje prostora znotraj tovarniških meja in v

neposredni okolici, s katerimi smo polepšali videz starejših objektov z obnavljanjem fasad, posejali zelenice, modernizirali prometnice in ob-

dali novi del Cinkarne s sodobno ograjo, območje obeh odlagališč v Bukovžlaku pa smo v soglasju z lastniki sosednjih zemljišč krajinsko

uredili. Poleg tega pa tam, kjer je to smotno, maksimalno izkoriščeno obstoječe zmogljivosti, odpravljamo ozka grla in z nabavo najmodernejše opreme posodablamo proizvodne procese. Sicer pa so naša prizadevanja usmerjena v utrjevanje konkurenčne sposobnosti z razvojem kakovosti, investiranje v varčevalne ukrepe pri energijah in pomožnih fluidih ter v mikroprocesorsko avtomatizacijo proizvodnji.

Bolj kot kdajkoli, so pomembne informacije s terena

Na tržišču si s konkurenti podajamo kljuko

Tržni sistem je naravnost krut in prebudil je mnoge, ki so doslej mirno prodajali blago, katerega ni nihče kritiziral niti hvalil. Prodajalo se je tako rekoč samo. Sedaj je na tržišču vse več konkurentov, ki ponujajo boljše in cenejše izdelke. Tam, kjer nam prodaja močno upada, je nekdo drug naredil posel namesto nas. Zato tržišče zahteva, da smo nenehno v gibanju, da ponudimo blago pod kar se le da čimboljšimi pogoji.

Cinkarna okoli 54 odstotkov svojih izdelkov prodaja doma v Jugoslaviji. Ta prodaja pa je od izdelka do izdelka različna. Razen tega, da se preko potniške mreže najbolje prodajajo izdelki PE Grafike, prodajo največ cinkovega sulfata, vlekolita, zelene galice, cinkovega oksida in litopona v Kemiji, gradbenih lepil in mas v Mozirju in cinkove žice ter cinkotit žlebov v Metalurgiji.

Tržišče je potrebno dnevno obdelovati desetkrat bolj kot nekoč. Potrebno je skrbeti za 80 bolj pomembnih in do 2000 manj pomembnih kupcev po Jugoslaviji. Za to skrbi že precej okrnjena domača prodaja s trgovskimi potniki. Potniki, ki so bili 28. junija v Cinkarni na delovnem obisku, niso bili nič kaj veseli, saj njihov promet upada in se je iz 5 do 6 znižal na samo 3,5 milijona dolarjev. Največ uspeha imajo še vedno na slovenskem in hrvaškem področju. Na sestanku so se dogovorili za dnevna javljanja v matično podjetje ter zbiranje informacij vseh vrst o konkurentih in sploh o dogajanju na tržišču. Zaradi pravilnega strateškega vodenja prodaje je treba vedeti tudi, če je kupec na primer zamenjal direktorja, če je začel kaj graditi, kam izvaža, za katerega kupca dela, o pogojih, ki jih daje svojim kupcem itd. Vsakemu kupcu, ki prejšnjega blaga še ni plačal, ne moremo izpolniti novih naročil.

Prodaja trgovskih potnikov se je v celoti gledano v primerjavi z lanskim letom v prvih petih mesecih letos pri večini proizvodov, znižala. Največji promet sta dosegla potnika Červan in Premšakova na področju Slovenije in Hrvaške in sta načrt tudi edina preseгла. Za načrtovano prodajo najbolj zaostajata potnika Ahel iz Rijeke in Čuk iz Srbije.

Potniki so v celotni realizaciji podjetja udeleženi z nekaj manj kot eno tretjino. Najvišja je udeležba potnika Červana, najnižja pa potnika Ahela. V doseženi potniški realizaciji predstavlja neplačana realizacija 26 odstotkov, največ pri Vuliću iz Splita (43,5%), najmanj pa pri Premšakovi (17,9%).

Znano je namreč, da imajo podjetja, ki izvažajo na zahod največjo verjetnost plačljivosti, medtem ko to sposobnost nimajo podjetja, ki poslujejo z vzhodom.

Danes se na tržišču zaradi pomanjkanja denarja spet poslužujemo kompenzacij, ki gredo lahko tudi preko dvajsetih rok. To pomeni, da moramo o kupcu vedeti tudi, komu prodaja svoje izdelke da bi se morebiti lahko z njim pogovarjali o kompenzaciji.

Veliki kombinati danes propadajo, zato pa se odpirajo številni manjši porabniki naših izdelkov. Tako rekoč čez noč se je na tržišču pojavilo veliko malih zasebnih trgovinic, ki želijo naše izdelke takoj, ceneje in v manjši embalaži. Zato so nastopile težave s hitro dostavo malih količin in pakovanje v manjšo embalažo. Prepakiranja bi se naša proizvodnja najraje lotila šele na podlagi tržnih analiz. Za hitro dostavo pa bo potrebno kupiti servisno kombi vozilo z opremo. Več bo potrebno narediti tudi na področju lokalne propagande, potrebno pa bo tudi dobro preračunati koliko kupec lahko prihrani z nakupom naših izdelkov.

Veliko teh težav bo odpravila industrijska prodajalna, ki smo jo odprli 11. julija. Tu je potrebno plačati le tovarniško ceno in 33 odstotkov prometnega davka.

Na sestanku potnikov so ugovarjali, da je konkurenca res kruta. Konkurenti si podajajo kljuko in uspe le tisti, ki ima boljše ponudbo in pogoje. Prihajajo taki, ki ponujajo boljše oskrbo, boljše plačilne pogoje, taki, ki so pripravljeni celo odpisati dolgove kupcu, veliko pa je takih, ki čez noč znižajo ceno.

Od prodajalcev se zahteva vedno več modrosti. Le tehnično dobro podkovan prodajalec pa bo kos konkurentom, ne nazadnje bo tudi moral znati še kakšen tuj jezik, če bo hotel prodajati kaj izven meja. To, da si naši prodajalci želijo prodajati tudi v tujino, pa je pravzaprav že drug problem.

Razen že znanih izvoznih artiklov se vse ostalo prodaja doma. Izvoz malih izdelkov je praktično

Dr. Barri Hopson, direktor angleške svetovalno-izobraževalne firme Lifeskillis svetuje: »Pri vas imate zelo podcenjujoč odnos do kupca. Ne zavedate se, da je v bistvu kupec tisti, ki daje plače, in da je kupec največje premoženje podjetja. V tržnem gospodarstvu bodo uspeli samo tisti, ki bodo to filozofijo vpeljali v prakso.«

v senci velikega titanovega dioksida. Italijani pa bi na primer radi kupili Cuprablau, na vzhodu se

zanimajo za organske barve, Avstrijo pa bi lahko prodali Nivedur.

M.G.

Profesor Radas o cinktitanu

V začetku junija so marketinški delavci organizirali uspešno in koristno posvetovanje s projektantskimi in izvajalskimi organizacijami iz Zagreba in Celja. Udeleženci so si ogledali valjarno in postopek proizvodnje cinkotit pločevine, nato pa so v Logarski dolini poslušali predavanje prof. ing. Anteja Radasa z gradbenega inštituta v Zagrebu.

Profesor Radas je imel zelo zanimivo strokovno predavanje o cinktitanovi pločevini. Poudaril je vse bistvene kemijske, fizikalne in mehanske lastnosti te pločevine ter govoril o problematiki statike in montaže. Na diapozitivih objektov, zgrajenih v zahodni Evropi in zlasti v Nemčiji ter na grafikonih, je prikazal primere montaže, nosilnosti ter rešitve dilatacijskih problemov, rešitev v različnih klimatskih krajih ter probleme kondenzacije in ventilacije.

Predavatelj je poudaril nujnost izdelave strokovnega kataloga ter govoril o tem, da bi Cinkarna zgradila objekt za profiliranje pločevine. Povedal je, da bi morali zaposliti tudi več strokovnjakov za projektiranje, instruktazo in montažo, kar je bilo že večkrat poudarjeno na podobnih posvetovanjih. Izvajalec namreč ni dol-

žan, da ve, kakšne so lastnosti pločevine, njegova naloga je montaža brezhibnih izdelkov, opremljenih z ustreznimi navodili. Projektant pa pri projektiranju potrebuje svetovanje ter informacijo o zanesljivosti materiala.

Lahko smo zelo ponosni na uspešno izvedbo posveta, saj je prof. Radas povedal, da namera cinktitanovo pločevino uvrstiti v svoja predavanja za študente na višji gradbeni šoli in fakulteti za arhitekturo v Zagrebu.

Vsekakor imamo na tem področju še veliko možnosti. Podobna strokovna predavanja bi lahko organizirali tudi v večjih mestih Slovenije in Hrvaške. Vsekakor pa moramo za plasma naše pločevine začeti pri celjskih projektantih in izvajalcih, ki se tega posvetovanja niso udeležili.

Hranislav Kocić

Trgovina v korak s časom

Industrijska prodajalna je komercialna rešitev, ki ja za Cinkarno v času naraščajočega števila privatnih trgovinic še ujela korak s časom. Ponuja cenejše proizvode od velikih trgovskih hiš, od katerih si nekatera še vedno prištevajo visoko maržo.

Cinkarna na 8. mestu v Sloveniji Kako poslujemo

Teško bo v letošnjem letu ponoviti uspeh, ki smo ga dosegli lani, ko smo med 300 največjimi podjetji v Sloveniji po dohodku zasedli 8. mesto in tako po tem merilu izboljšali položaj iz prejšnjega leta za celih sedem mest. Tako dobre rezultate smo dosegli s številom zaposlenih in prihodkom, ki je bil precej nižji od ostalih podjetij, ki so se zvrstila za nami in to z dokaj visokim plasmanjem proizvodov v izvoz.

V izvozu so bili naši rezultati v primerjavi s podjetji v Sloveniji dokaj ugodni, saj smo bili po konvertibilnem izvozu na 23. mestu, vendar z negativnim pokritjem uvoza z izvozom, medtem ko smo bili v klirinškem izvozu celo na drugem mestu z zelo velikim pozitivnim saldrom.

Z decembrsko reformo Markovičeve vlade pa so se pogoji gospodarjenja za vsa podjetja bistveno spremenili, še najbolj pa za izvoznike, katerim je podcenjenost dinarja oskubila že tako nizko doseganje cene z izvozom, že prej nizke stimulacije izvoza pa so postale minimalne ali pa v celoti ukinjene.

Slovenija že nekaj časa drži vodilno vlogo v jugoslovanskem izvozu, ker je prisiljena izvažati ne samo iz razvojnih in ekonomskih potreb, ampak tudi zato, ker se ji jugoslovanski trg v znatni meri zapira. Obseg medrepubliških blagovnih tokov se že nekaj časa zmanjšuje in to zmanjševanje se je začelo že precej pred srbsko gospodarsko blokado. Nespodobna izvozna politika pobira akumulacijo uspešnim in jo seli k manj uspešnim, s tem pa dobrim podjetjem jemlje vitalna sredstva, ki so nujno potrebna za razvoj. Poslovanju brez neto akumulacije se pridružujejo zaostreni pogoji za plačevanje klirinškega izvoza in uvoza, kar močno vpliva na gospodarjenje velikega števila podjetij.

Enako kot v Sloveniji se dogaja z gospodarskimi tokovi v našem podjetju, ki smo jih v preteklosti reševali z večjim izvozom. V letošnjem letu je tudi na tem področju prišlo do stagnacije oz. upadanja možnosti prodaje na tuje trge, ki jo je dostej realiziral naš sovlagatelj v proizvodnjo titanovega dioksida.

Zaradi srbske blokade, povečane nezmožnosti plačevanja večine kupcev na domačem trgu in povečane konkurenčnosti na trgu, kjer imajo možnost prodaje samo kakovostni izdelki, smo začeli s selektivno prodajo in temu primerno tudi prilagodili proizvodnjo. Vse to nam je prineslo v

prvih šestih mesecih letošnjega leta za 13 odstotkov manjšo proizvodnjo od načrtovane in kar za 15 odstotkov manjšo, kot v enakem obdobju lani.

Nič kaj obetajoče niso napovedi za naprej, saj sta poleti dva meseca mrtve sezone tako na domačem kot na tujem tržišču. Da je položaj še bolj kritičen, na gospodarske tokove vpliva tudi nedokončana preobrazba doslej socialističnih držav v druge oblike organiziranja, oziroma združenje obeh Nemčij z nedorečenimi ukrepi na področju gospodarstva.

Dobri poslovni rezultati v prejšnjih letih so nam omogočili visoko stopnjo samofinansiranja in s tem tudi, z nekaterimi dodatnimi ukrepi, ohranjanje tekoče likvidnosti kljub temu, da imamo v terjatvah do kupcev že skoraj dvo-mesečno realizacijo ali občasno v izvozu še nekoliko več.

Zato se v našem podjetju tekoče prilagajamo razmeram in vse vrste odlivov sredstev prilagajamo možnostim finansiranja, tako da kljub zaostrenim razmeram ne bi postali nelikvidni in pri poslovnih rezultatih zašli v rdeče številke. Kljub vsem ukrepom na področju proizvodnje in prodaje pa nam zaloge končnih izdelkov še vedno naraščajo.

Poleg navedenega potekajo ukrepi za zmanjševanje izdatkov tudi na področju ostalih stroškov, investicij in pri zaposlovanju. Novi ukrepi, ki jih je napovedala vlada po 30. 6. 1990 niso prinesli nič novega pri tečaju dinarja, tako da bo izvoz še nadalje podcenjen, prinesli pa so omejevanje osebnih dohodkov s prispevki za nadaljno eno leto. Ker pa dogovori še potekajo, bomo o njihovih vplivih še poročali.

Zaenkrat se zaradi restrikcij v gospodarstvu v našem podjetju ne predvidevajo najstrožji ukrepi ekonomske stabilizacije, če pa bo proizvodnja in prodaja še nadalje upadala in se bodo razmere še slabšale, bo potrebno seči tudi po njih, da bi odpravili motnje v gospodarjenju.

Marija Bernjak

Obisk vodilnih mož iz firme SACHTLEBEN v Cinkarni

V prvem tednu julija sta družabnika Cinkarna in KLF imela v Celju v gosteh povratni obisk predstavnikov zahodnonemške firme Sachtleben Chemie GmbH (SC).

Generalna direktorja Prelec in Zach sta s svojimi sodelavci sprejela predsednika poslovnega odbora g. Heinricha von Kleist-Retzowa ter njegove čelne ljudi iz proizvodnje, prodaje in razvoja.

Omenili smo že, da je naš partner KLF pred nekaj meseci vzpostavil stik s tem uveljavljenim proizvajalcem belih pigmentov, ki naj bi mu s tehničnim in tržnim znanjem ter kapitalom pomagal ohraniti prostor na soncu, na zdaj že enotnem - nemškem trgu.

In ker je v tej igri tudi naše družabništvo, je Cinkarna neposredno prizadeta in zainteresirana za učinkovit razplet sedanje nedorečenosti najmanj 50 odstotkov planiranih in proizvednih količin TiO₂ ter da tako v dobrem kot v slabem deli doseženi poslovni rezultat.

KLF pri firmi SC išče pomoč pri saniranju svoje proizvodnje litopona, predvsem pa pri trženju TiO₂.

Ker pa vsi proizvajalci belih pigmentov z nami vred ugotavljajo, da se je poslovna aktivnost v začetku letošnjega leta občutno upočasnila, je na dlani, da se bo SC angažiral le, če bo s sodelovanjem dosegel svoje dolgoročne cilje. In to se gospodje iz njihovega poslovnega odbora v Celju tudi predstavili.

Izhajajoč iz dejstva, da obe tovarni proizvajata TiO₂ po sulfatnem postopku in da imata podobna programa, bi lahko s smotno delitvijo dela dosegli sinergistične učinke po načelu, da je »ena in ena več kot dve«.

In ker je zahodnoevropski know-how glede kvalitete produktov na splošno zmogljivejši v primerjavi z ostalimi, bi se eventualno sodelovanje pozitivno odrazilo tudi na nivoju kakovosti naših izdelkov.

Poleg tega lahko SC zaradi opravljenega pionirskega dela na področju

ju varovanja okolja v spregi s firmo Lurgi (SC in Lurgi sta hčeri Metallgesellschaft AG) nastopa kot partner pri projektih odžveplovanja dimnih plinov in (ali) recikliranja kisline.

Pređen pa so gostje podrobneje obrazložili svoje ponudbe in želje, so hoteli videti naš »hardware«.

Po ogledu tovarne in gradbišča nove deponije so posredovali svoje vtise rekoč, da so prijetno presenečeni in da to izjavljajo na osnovi primerjav z vrsto sorodnih tovarn po vsem svetu, ki so jih imeli priliko videti. Glede ravni kakovosti naših izdelkov, ki so jih ocenili po temeljiti primerjavi posameznih tipov z odgovarjajočimi proizvodi njihove palete, pa smo izvedeli približno to, kar vemo že sami, namreč, da smo v posameznih pigmentnih lastnostih že kar enakovredni, da pa so tudi takšne, kjer smo še izrazito deficitarni in da zaradi teh ne spadamo med elito.

Ker pa SC ocenjuje naše razvojne možnosti pozitivno, je g. von Kleist-Retzow izrazil interes, da postanejo tretji družabnik v tovarni TiO₂ ter nam pod tem pogojem nudijo pomoč pri trženju v današnjih zelo kompliciranih časih presežne ponudbe, popuščajoče konjunkture in zmede v Vzhodni Evropi.

Čeprav je časa malo - zaloge že začinjajo našo likvidnost, bomo morali zelo temeljito pretehtati vse vidike morebitnega razširjenega družabništva, predvsem pa poskrbeti za zavarovanje naših interesov za primer, da KLF svojim obveznostim ne bo kos.

Vilbald Raznožnik

Povzetek iz govora generalnega direktorja na delavskem svetu

»Ne gre nam slabo«

Če ne bi bilo negotovosti in težav v Vzhodni Nemčiji, se pri nas ne bi pogovarjali o težavah. To je dejal generalni direktor, dipl. ing. Marjan Prelec na seji delavskega sveta. Že naslednji dan so njegove optimistične besede obšle ves kolektiv.

Zaradi zalog, ki se kopičijo v skladiščih, ne bomo panični. Vse se bo uredilo prej, kot pa bo nastopil mesec december. Cinkarna je eno od redkih podjetij, ki ima približno 80 odstotkov lastnega kapitala, zato je vsaka bojaž o njenem koncu vsekakor odveč. Kreditov imamo malo, surovin dovolj, večino proizvodnje imamo modernizirane.

Kot je dejal generalni direktor, kljub velikim odporom, zmanjšujemo stroške, kajti, če bomo hoteli imeti evropske plače, bomo morali še prej osvojiti tudi evropsko obnašanje. Slabo in počasno prilagajanje novim razmeram nam jemlje čas in denar. Vsak dinar je danes zelo pomemben in varčevati je potrebno pri vseh stvareh.

Vsekakor bomo poskušali s lastnim znanjem narediti tovarno uspešno, je ob imenovanju oz. reelekciji starih direktorjev nekaterih poslovnih enot dejal dipl. ing. Prelec. Res je, da že nekaj let omejujemo zaposlovanje z naravno fluktuacijo. Poudaril pa je, da bi se zagotovo dalo delovno silo še zmanjšati v vsaki PE in strokovni službi. Odpuščanja zaenkrat ne bo, plače bodo ostale približno takšne kot doslej, zmanjšati moramo še nadure, razne zunanje usluge in druge odvečne stroške.

Jasno je, da živimo v slabih časih, se je generalni direktor strinjal z delegati, zato pa moramo toliko bolj kritično obravnavati naše poslovne rezultate in delo vodstva podjetja. MG

Obveščanje v novem času

*Ves čas lahko farbaš enega človeka,
enkrat lahko nafarbaš vse ljudi,
ne moreš pa ves čas farbat vseh ljudi.*

Lincoln

Prihajajo časi za odkrite odnose. Sodobni menedžerji se bodo morali v novih tržnih in podjetniških razmerah zelo potruditi, če bodo hoteli priti do ljudi in z njimi sodelovati v obojestransko zadovoljstvo in korist.

V svetu so že zdavnaj ugotovili in dokazali, da so učinkovite komunikacije z interno javnostjo ključnega pomena za delavčevu razumevanje ter njegovo nenehno prilagajanje novim strukturam poslovnega sistema in njihovim ciljem in se ugotovivam ustrezno obnašajo informacijsko dovolj osveščeno. Kljub temu pa svetovna komunikacijska revolucija še vedno traja, saj razviti zahod tovrstna prizadevanja izpopolnjuje iz dneva v dan, k učinkovitejši izmenjavi informacij med vodstvom in zaposlenimi pa veliko pripomore sodobna tehnologija. Razmere poslovanja se spreminjajo izredno hitro, enako hitro se morajo torej spreminjati sporočila interni javnosti. Nujno je torej svet v tem pogledu posnemati.

O obveščanju v našem podjetju pravzaprav vsi nekaj vemo. Prav nihče pa ni v celoti zadovoljen, saj si želimo hitro, resnično, tehtno, odkrito, pošteno, pravično in navsezadnje prijazno informacijo. Naši ljudje pravzaprav nikoli niso dovolj informirani o čisto enostavnih stvareh.

Na drugi strani smo prepričani, da si tudi vodstvo podjetja želi sliko o tem, kaj delavci mislijo, želi pa jih tudi motivirati za dobro delo. Torej gre tudi za utrjevanje pripadnosti podjetju in zaupanja v vodstvo.

Zaradi bistvenega zmanjšanja števila organov in sej, se je potreba po kvalitetnih informacijah v Informatorju in Cinkarnarju močno dvignila. Zato smo si morali zastaviti povsem novo vizijo obveščanja. V tem prispevku vas želimo na kratko seznaniti z načrti in novo vsebinsko zasnovano, ki smo jo predlagali v Odboru za obveščanje.

Poslanstvo in uredniško vodilo

Z odkritim, pravočasnim in rednim obojestranskim komuniciranjem med vodstvom in zaposlenimi, želimo zagotoviti vzpostavitve in utrjevanje «goodwill-a» (naklonjenosti, razumevanja, dobre volje) med vodstvom in zaposlenimi, motiviranje, vzgajanje in spodbujanje delavcev v smislu pripadnosti podjetju in identificiranja z njeno vizijo, cilji in strategijo. Delavce želimo informirati o podjetju (organizaciji, proizvodnih programih, notranjih spremembah, pozicioniranju v okolju itd.). Hkrati pa želimo utrjevati podjetniško kulturo in etiko ter vzpodbujati delavce k večji produktivnosti, podjetništvu, skrbi za kupca, kakovost, itd.

Ključni resurs podjetja so lju-

dje, ki so hkrati najpomembnejši nosilci njenega dobrega imena. Naš časopis mora zato biti odprt in dostopen delavcem za njihova mnenja, predloge, pripombe in probleme. Zaposleni se morajo s podjetjem identificirati, deliti skupne vrednote in zasledovati iste cilje. Prepričani morajo biti, da je njihova vloga v poslovanju in celovitem življenju poslovnega sistema pozitivna in bistvena.

Vse to doseči pa bo izredno težko brez vaše pomoči in brez truda, ki ga bomo morali vložiti vsi tisti, ki so tudi vir informacij (direktorji PE in vodje strokovnih služb).

V sodobnem podjetju mora biti naš moto poslovno informiranje. Informiranje lahko odigra pomembno vlogo v izobraževanju, informiranje pa je lahko tudi eden od pospeševalcev organizacijske kulture, ki je sedaj še na nizki stopnji.

ln še en vidik informiranja se nam zdi pomemben, to je informiranje v javnosti o podjetju, s čimer se ustvarja image podjetja in je zato potrebna stalna strokovna presoja novinarja o vsebini in umestnosti takega informiranja.

Informiranje bi torej moralo biti eno izmed trdnih vezi med delavci in poslovodstvom ter eno izmed sredstev za skupno dogovorjeno načrtovanje in realizacijo strategije ter ciljev podjetja na eni in uspešnosti in učinkovitosti na drugi strani.

Kdo se v Cinkarni ukvarja z obveščanjem?

Delavski svet podjetja je imenoval nove člane v ODBOR ZA OBVEŠČANJE. Predsednik odbora je dipl. ing. Zoran KANDUČ, vodja priprave proizvodnje v Tita-

novem dioksidu, člani pa so magistra Liljana TUKARIČ, raziskovalka v Razvojni službi, Jelka RUS, organizatorica informacijskih sistemov v Službi za organizacijo poslovanja, dipl. ing. Ivan PODERGAJS, vodja prodaje grafičnega programa in dipl. ing. Vida PLANINŠEK, ekologinja v Službi varstva okolja. Delegati so imenovali za odgovornega urednika sredstev obveščanja v Cinkarni dipl. iur. Avgusta PRAZNIKA, vodjo Pravne službe in Miro GORENŠEK, samostojno referentko za informiranje za glavno urednico sredstev obveščanja, ki jih izdaja Cinkarna.

To me mori'

Dolgost je naše plače kratka.

*Kaj gnarjev nam pobere že stanvanje,
povsod pa visoke cene - živo sranje,
nje konca ne pove nobena pratka.*

*Pred sušo ne obvarje več šparanje,
od nje nas ne odkupi prazna špajza
in če stoji nam avto, kot vlak brez glajza,
ne verjamemo več v obljubljen blagostanje.*

*Naj pomisl mal, kdor vse zapravi,
zapje v oštariji al na loto stavi,
de slejkoprej pristal bo pri kruha skori,*

*znebiti, de kdor zdej še priden dela,
pred koncem mesca bo brez gnarja, jela
in tenko piskal bo: »TO ME MORI!«*

Pesnitev po Prešernu Jože PRAPROTNIK

Protestiramo

TU I OKO NAS NA OBODU VELEGRADA

Госпа из Међугорја је са Космаја

Нако је београдска општина Сопот преузела примат од Старе Пазове у броју регистрованих занатлија у Србији. - Фабрика смештена у купатило. - На Београдском сајму Станко Куштрин ће „продавати“ радна места за - 3.000 марака!

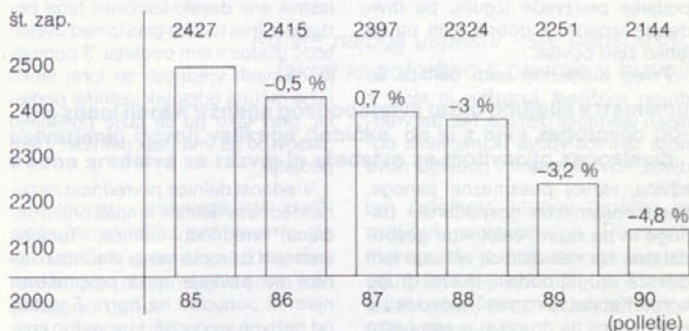
Včasih res ne razumemo, kaj vse si lahko umislijo ljudje. Še huje je, če so to novinarji. V Politiki, ki je izšla 22. maja letos, je bil objavljen prispevek z naslovom »Gospa iz Međugorja je sa Kosmaja« avtorja Stefana Zeca. V tem članku je objavljena izjava nekega Stanka Kuštrina, ki pravi, da je prenehal sodelovati s Cinkarno zato, ker v cinkov prah meša mletu opeko, iz tega pa potem izdeljuje kipce Gospe iz Međugorja. To je seveda neslana šala, ki pa v članku ni razumljena tako.

Ker je to prizadelo naše prodajalce in delavce, je pravna služba proti omenjenemu novinarju vložila tožbo. Če kaj deluje pravna država bomo v Politiki nekoč prebrali opravičilo.

Mira Gorenšek

Prvo polletje 1990

Kadrovski kazalci

V našem podjetju zaradi znanih gospodarskih problemov doma in v tujini že od leta 1985 omejujemo kadrovske politiko, ki smo jo v zadnjem času še okrepili. V teh letih se je število zaposlenih zmanjšalo za 12 odstotkov. Glede na pričakovane negativne zunanje vplive, tudi v prihodnje ni pričakovati sprostitev na kadrovskem področju.

Kljub zmanjševanju števila zaposlenih, pa se kvalifikacijska struktura izboljšuje.

Stopnja izobrazbe	1985	%	1990 (polletje)	%
VII.	82	3,4	95	4,5
VI.	66	2,7	94	4,4
V.	416	17,1	439	20,5
III. IV.	681	28,1	585	27,3
II. I.	1182	48,7	929	43,3
	2427		2144	

Fluktuacija v podjetju je bila v prvem polletju letošnjega leta 5,5 odstotkov in je posledica usmerjanja. Število zaposlenih zmanjšujemo prvenstveno z upokojevanjem in dokupovanjem let (zaenkrat samo dokup kmečkih let).

Izjemoma zaposlujemo le strokovnjake na specialnih področjih; ostalo pokrivamo s prerazporejanjem, prestrukturiranjem del, organizacijskimi posegi in vzporednimi prekvalifikacijami oziroma dokvalifikacijami.

V letošnjem letu nismo organizirali počitniškega dela. Če pa se bodo negativno proizvodno prodajna gibanja nadaljevala, bodo sledile restrikcije tudi na štipendijskem področju.

Opazno se zvišujejo odsotnosti. Samo bolniški stalež se je v enem letu zvišal za 1 odstotek. Vendar »beg« nikoli ni dolgoročno rešitev ne za posameznike in ne za podjetje!

Ker tudi Cinkarna ni imuna na vse že omenjene kritične gospodarske težave, imamo pripravljene kadrovske ukrepe za eventualno krizno poslovanje.

Na nas pa je, da vsak v okviru svojega delovnega področja, po svojih zmogljivostih in kompetencah, ustvarjamo pogoje za optimalno delo oz. ustvarjamo optimalne delovne rezultate.

Alenka PREGELJ

Disciplinski postopki

Od januarja do julija letos je bilo obravnavanih 48 disciplinskih primerov, od tega 23 v PE Metalurgija, 14 v Titanovem dioksidu, tri v Kemiji Celje, eden v Transportu in skladiščih, dva v kadrovski službi ter eden v službi za varstvo pri delu.

Najstrožji disciplinski ukrep - prenehanje delovnega razmerja je bil izrečen v desetih primerih,

od tega v treh primerih tatvine, v ostalih pa zaradi neopravičene odsotnosti z dela dva ali več dni. Ta kršitev delovne discipline je nasploh še vedno med najpogostejšimi. V štirih primerih je bil disciplinski postopek ustavljen, ker delavci niso bili odgovorni za očitane kršitve (urejen bolniški stalež po disciplinski prijavi).

Darja HORVAT

Kadrovske vesti

Pred nekaj leti smo to rubriko v Cinkarnarju že imeli im bila je zelo brana. Toda zaradi vedno večje fluktuacije takrat, smo rubriko začasno prenehali objavljati. Sedaj, ko so časi spet drugačni, ko je prihodov in odhodov manj, pa jo zopet začnemo. Tokrat vas obveščamo o odhodih in prihodih v prvem polletju. V rubriko ne bomo uvrščali odhodov upokojeencev, ker te vodimo v posebni prilogi »Glasilo upokojeencev«.

Vstopi v prvem polletju

PRIIMEK IN IME	Končana šola	Dela in naloge	PE
Boštjan OBREZA	Poklicna šola	II. valjač	St. valjarna
Stjepan GOVEDIČ	Poklicna šola	II. kurjač	Energetika
Damjan MATOŠA	Poklicna šola	prilavnik IV. st.	Vzdrž. sk. sl.
Sandi VRBEK	Poklicna šola	prilavnik IV. st.	Vzdrž. sk. sl.
Robert PEČNIK	Višja šola strojn.	prilavnik VI. st.	Vzdrž. sk. sl.
Kristijan PUKL	Fakult. za elektrotehn.	II. tehnolog	TiO ₂ sk. sl.
Ivan PODERGAJS	Fakult. za elektrotehn.	vodja prod. graf. pr.	DE Market.
Milko KRISTAN	Tehniška fakulteta	prilavnik VI. st.	Vzdrž. sk. sl.
Miroslav BREZNIK	Višja gradb. šola	programer-organ.	SAOP
Dragutin FERČEC	4. razr. OŠ	pakovalec TP	Rastni sub.
Janez SENICA	TSS	procesni laborant	TiO ₂ sk. sl.
Nineta MAJCEN	Univerza za kemijo	ing. v kontr. kakov.	Sl. kakovosti
Andreja SLAPNIK	Biotehn. fakulteta	prilavnik VII. st.	Kadr. služba
Ivan SVRŽNJAK	OŠ	oblik. ker. izdelk.	Keramika
S. RAMSKUGLER	FNT	prilavnik VII. st.	Kadr. služba
Boris MAVEC	Gost. šola	glavni kuhar	Družb. st.
Branko JAVORNIK	Gost. šola	kuhar	Družb. st.
Jure FIDLER	Sred. gost. šola	kuhar	Družb. st.
Gina KRŽAČEK	Gost. šola	kuharica	Družb. st.

Izstopi v prvem polletju

Mirjam BRITOVŠEK	prilavnik V. st.	Kadr. sl.	potek dol. č.
Marjan PLANINŠEK	vodja prodaje	DE Marketing	sporaz.
Nataša BELAS	prilavnik V. st.	Kadr. sl.	potek dol. č.
Janez PETAVER	prilavnik IV. st.	Vzdrž. sk. sl.	potek dol. č.
Safet GARAGIČ	procesni laborant	TiO ₂	disc. odp.
Zoran ŠIŠMANOVIČ	kopirant	Sploš. sl.	sporaz.
Milan KRLJANOVIČ	mont. filit. el.	TiO ₂	potek dol. č.
Bogdan JURAJA	prilavnik IV. st.	Transport	potek dol. č.
Nisad KEVAC	strugar/manj zah. d.	Centr. str. d.	disc. odp.
Janez NARAKS	prilavnik IV. st.	Vzdrž. sk. sl.	JLA
Branko KRSNIK	pomočnik skladišč.	Vzdrž. sklad.	umrl
Milenko RADIVOJAC	strugar za zaht. d.	Stroj. del.	disc. odp.
Nikola DOKMANAC	ključavničar	Vzdrž. za Met.	samov.
Suad KARIČ	II. poliv. del.	TiO ₂	sporaz.
Željko BUDIČ	pakov. tit. dioks.	TiO ₂	potek dol. č.
Anton KOČAR	preoblikov.	Veflon	potek dol. č.
Andrej LESKOVŠEK	prilavnik III. st.	Veflon	potek dol. č.
Leon PLEVNIK	prilavnik IV. st.	Vzdrž. sk. sl.	potek dol. č.
Franc BEZJAK	III. poliv. del.	TiO ₂	umrl
Franc DROBNAK	pomočnik skladišč.	Vzdrž. sklad.	umrl
Branka KOŠEC	referent	Finančna sl.	potek dol. č.
Leopold SLAPNIK	podpreds. KPO	KPO	umrl
Stanka REPAR	administrator	Organizac. sl.	sporaz.
Miroslav BRGLEZ	elektrikar	Merilni odd.	JLA
Klavdija NAVRŠNIK	prilavnik V. st.	Kadr. sl.	potek dol. č.
Mitja TELIČ	izmenovodja	TiO ₂	sporaz.
Marjana JESENEK	referent	Finan. sl.	potek dol. č.
Čedo GLIGORIČ	II. talilec	Sek. proizv.	disc. odp.
Dragoljub PETRONJIČ	I. rezalec	Nova valj.	disc. odp.
Tomo SIMIČ	livar	Nova valj.	disc. odp.
Ferhat MEHMEDOVIČ	prilav. blok	Nova valj.	disc. odp.
Živko PEJKIČ	oprav. peč in agreg.	Cink. belilo	sporaz.
Hermína BITENC	tehnik III.	Kem. Mozirje	potek dol. č.
Zvonimir RUNJAK	kopalničar	Splošna sl.	zapor
Srečko RAMPRE	vratar sam. doma	Vzdrž. sk. sl.	disc. odp.
Sebastijan KRUŠIČ	prilavnik III. st.	Vzdrž. sk. sl.	JLA
Nenad MIČUNOVIČ	kopalničar	TiO ₂	JLA
Anton TURK	poliv. del.	Metall.	disc. odp.
Miroslav JUS	čuvaj	Splošna sl.	umrl
Štefka MUZELJ	čistilec	TiO ₂	sporaz.
Silvestra GRADIŠNIK	tehnik III.	Mozirje	potek dol. č.
Vili ŠMID	I. skupinovodja	Tisk. plošče	samov.
Kristijan PUKL	II. tehnolog	TiO ₂	sporaz.

Družbeno podjetje je brez prihodnosti

Dobro se še spominjamo lanskega referenduma, ko smo sprejemali nov STATUT in se tako iz enovite delovne organizacije preoblikovali v družbeno podjetje. Sprejeli smo nov temeljni akt tovarne in to je bilo v bistvu vse. Zdaj mnogi že ugotavljamo, da se v bistvu tudi ni nič spremenilo. Lahko bi celo rekli, da »smo prišli z dežja pod kap«, če smo pa nekoliko bolj optimistični in če vedro gledamo naprej, potem si rečemo, da je bila preobrazba v družbeno podjetje le prehodna faza - čeravno leto dolga - v novo višjo obliko notranjega organiziranja. Realisti trdijo, da smo vrgli leto proč, saj so se že takrat nekatera slovenska podjetja odločila za delnice, obveznice ali drugačne vrednostne papirje, s katerimi so pričeli s preobrazbo družbene lastnine in jo začeli prenašati na delavce, nekatera podjetja pa so se s temi papirji pojavila že tudi na borzi.

Ne glede na uspeh nadaljne Markovičeve reforme in ne glede na to, če bo JUGOSLAVIJA sploh še obstajala (takšne, kot je bila pred nekaj meseci, jo pravzaprav ni več), ne glede na odcepitev ali kakršnokoli drugačno prihodnost Slovenije, kot republike, države ter na notranje jugoslovanske razmere, bomo morali nekaj narediti s to našo »družbeno lastnino«. Resnično vrednost bo dobila šele, ko jo bomo obravnavali bolj odgovorno, kot smo jo doslej, to pa bo takrat, ko bomo vedeli, da je v strojih, opremi, materialu, vrednostnih papirjih tudi moj, tvoj, njegov dinar.

S prehodom v »družbeno podjetje« smo namreč ohranili še vse stare slabosti oz. tozgov in podobnih kardeljevskih izumov.

Poglejmo si jih:

- še vedno imamo samoupravljanje, imeti pa bi morali lastniško upravljanje
- ni zunanjih lastnikov, ki bi nastopali kot kontrolorji gospodarjenja s kapitalom
- še vedno se nismo dokopali do nosilca dolgoročnega razvojnega interesa, obstoja ali prevladuje le zanimanje za delitev plač.
- in kar je najslabše - ostali smo pri neprenosnosti kapitala, kar bi morali zamenjati s procesom stalnega menjavanja lastnikov (ki prinašajo vedno nove in sveže ideje), kar je še posebej značilno za tržne ekonomije.

To so torej slabosti družbenega

Delnice so naložba za vsakogar

Dandanes delnice niso več privilegij samo premožnih. Več kot 4,5 milijona Nemcev je namreč delničarjev. To pomeni, da vsak trinajsti državljan vlaga svoje prihranke v nemške in tuje delniške družbe.

Delnica daje vlagateljem več možnosti zaslužka;

- pri dolgoročnih naložbah je zaslužek mogoč prek dividend in rentitov,
- zaslužek s pozitivno razliko med nakupno in prodajno ceno delnice.

Pri tej vrsti naložbe moramo opozoriti na riziko, kajti včasih vrednost delnice tudi pade. To pa povzroči izgubo pri prodaji te delnice.

podjetja, seveda tudi našega in v našem interesu mora biti, da se čimprej odkrižamo teh slabosti in začnemo z resnično lastninsko preobrazbo. Res je to nekaj povsem novega, nekaj kar nam enostavno rečeno - smrdi, ker je to pogojevano iz desetih, ko je bilo vse od vseh in od nikogar.

In še nekaj je povsem novega pri vsem tem. Sploh nam ni potrebno čakati na zakonodajo, že sedaj lahko skladno z veljavnimi predpisi začnemo vsaj z delno lastninsko preobrazbo. Če smo bolj natančni, bomo to tudi morali narediti, saj v prihodnje - če nam bo šlo vsaj tako dobro kot doslej - ne bomo smeli deliti ves svoj dobiček v dinarjih, pač pa del njega v vrednostnih papirjih, obveznicah, delnicah, ki bodo vnovčljive čez leto, to pa nas bo primoralo k boljšemu, gospodarnejšemu, tudi inovativnejšemu delu. Namreč - če bo tovarna zabredla v težave ali v izgubo, potem se bomo čez leto za delnice obrisali pod nosom. A ne le za delnice, tudi za vsakdanji kruh.

Kdaj se bomo iz družbenega podjetja prelevili v delniško družbo je torej stvar nas samih. Prehod v to obliko pa je zakopan v obilico vprašanj, pri tem bo šlo za utiranje novih poti, saj jih tudi ni, ki bi jih lahko posnemali. A nekaj je vendarle jasno že nekaj časa. Po starih kolosekih ne bo šlo več, in če bomo šli, bomo kaj kmalu v krtovi deželi. Mnogi so že tam.

Delnice se kupujejo in prodajajo na borzi vrednostnih papirjev. V Nemčiji je osem borz, ki so skupaj - takoj za ZDA in Japonsko - tretja največja borza na svetu. Na nemških borzah lahko kupite delnice nemških, prav tako pa tudi tujih firm.

Delničarji dobijo vse informacije preko dnevnega časopisa in revij, ki se ukvarjajo z gospodarstvom.

Delnice - motor gospodarstva

Z nakupom delnice sodelujete v premoženju delniškega podjetja in vplivate na razvoj gospodarstva.

Kot delničar ste solastnik podjetja, katerega delnice ste kupili. Tako imate pravico do deleža dobička podjetja - tako imenovane dividende. Višina dividende je odvisna od dobička po-

djetja, ki se lahko spremeni s spremembo dohodka podjetja. V tem se dividenda razlikuje od obresti, ki so določene vnaprej. V slabih letih lahko dividende padejo zelo nizko, kadar podjetje proizvede izgubo pa dividenda izpade. V dobrih letih pa se lahko zelo poviša.

Poleg dividende nudi delnica še drugo možnost zaslužka in sicer z rastjo vrednosti delnice. Na rast vrednosti delnice vpliva učinkovitost podjetja, novi programi v podjetju, nova tržišča, razvoj posamezne panoge, trend posamezne gospodarske panoge in pa razvoj celotnega gospodarstva. Na rast delnice vplivajo tudi delnice drugih podjetij in tudi druge borze. Kapital se namreč vedno seli iz ene delnice na drugo in iz ene borze na drugo. Če bo podjetje predvidoma zaslužilo manj, pade vrednost delnice. Podjetjem, ki so v koraku s celotnim razvojem in so usmerjena navzgor, se to pozna na rasti delnice.

Vendar je treba še enkrat poudariti rizikost te naložbe, pa tudi možnost velikega zaslužka, ki ga druge naložbe ne nudijo.

Delnice financirajo našo gospodarsko prihodnost

Kaj se pravzaprav zgodi z denarjem, ki ga investiramo z nakupom delnice?

Če kupimo delnico, ki je nova na tržišču oziroma je ni še nihče kupil, pripada denar podjetju, katerega delnico smo kupili. Ta denar lahko podjetje prosto uporablja.

Če kupimo delnico, ki je že v obtoku, se kapital podjetja le ohranja.

Ideja je v osnovi zelo preprosta: mnogo ljudi prinaša v podjetje kapital, ki je nujen za delovanje in razvoj podjetja. Ti ljudje (delničarji) si skupaj z podjetjem delijo riziko ali možnost dobrega zaslužka. Čim večji je vložek v posamezno podjetje, večji je riziko oziroma zaslužek.

Za eno novo delovno mesto je včasih lahko potrebna naložba, ki je večja od milijonov mark. Ogromne so naložbe v odpiranje delovnih mest, strojev, čistilnih naprav itd... Vse to pa je lažje uresničiti, če je veliko sovlagateljev.

Zaradi večjih strukturnih sprememb v gospodarstvu je potreba po kapitalu večja kot kdajkoli prej. V industrijsko visoko razvitih državah kot je na primer Nemčija, se na tržišču lahko uveljavljajo le zelo zahtevni in kakovostni proizvodi. Zato je za podjetje, če hoče obstati na tako konkurenčnem tržišču, zelo velika potreba po novih investicijah. Zato pa raste pomen delnic.

Nazivna in prava vrednost delnice

Večini ljudi, ki prvič držijo v roki delnico se zdi čudno, da so morali za delnico plačati več, kakor pa je na njej omenjeni znesek. Za delnico, katere nazivna vrednost je 50 DEM, morate plačati 130, 250 ali 600 DEM.

Zakaj se to zgodi? Delnica določene vrednosti je označena vedno z enako ceno vrednosti - t.j. nazivno vrednostjo.

Vzemimo na primer, da neko delniško podjetje razpolaga z osnovnim kapitalom v vrednosti 10 milijonov mark. Osnovni kapital je vsota vseh nazivnih vrednosti delnic tega podje-

tja. To podjetje izda 200.000 delnic. To pomeni da ima vsaka delnica nazivno vrednost (10.000.000 / 200.000 = 50) 50 DEM. Delničar, ki je lastnik ene delnice tega podjetja je potem lastnik ene dvesto tisočinke tega podjetja in ima tudi en glas izmed dvesto tisoč glasov v tem podjetju. S pomočjo nazivnih vrednosti se torej lahko lažje računa odstotek lastnine podjetja, prav tako pa se lažje preštejejo glasovi, ki ga ima vsak delničar v tem podjetju.

Vrednost delnice ni vrednost nazivne vrednosti delnice ampak prava (tečajna) vrednost delnice. Tečajna vrednost oziroma prava vrednost delnice se oblikuje med povpraševanjem in ponudbo na borzi. Z razliko od nazivne vrednosti, ki je vedno enaka, se prava vrednost delnice vedno spreminja. Več ko je povpraševanja po neki delnici, bolj raste vrednost te delnice, manj je povpraševanja oziroma večja je ponudba, manjša je vrednost te delnice. Na povpraševanje in ponudbo vplivajo internacionalni in nacionalni dejavniki, najbolj pa položaj podjetja in pričakovanja, kaj bo to podjetje naredilo v bližnji prihodnosti, kakšne načrte ima, kakšne trge bo odpiralo, itn.

Če je delniško podjetje veliko zaslužilo, ustvarilo velike prihranke in rezerve, povečalo produktivnost, je temu primerna njegova pozicija v tekmi na trgu. Na borzi se pokaže več zanimanja za to podjetje, vrednost njegove delnice je večja kakor pa vrednost delnice kakega podjetja, ki je naredilo izgube. Zaradi različnih zmogljivosti posameznih podjetij, nastanejo na borzi tudi različna kurzna gibanja posameznih delnic.

Praviloma je kurz prave vrednosti delnice pozitiven in je precej večji od nazivne vrednosti delnice. Kurz delnice podjetja, ki je v težavah in ima izgube, pa je lahko tudi manjši od nazivne vrednosti delnice. Tako lahko za delnico, katere nazivna vrednost je 50 DEM plačate le 24 DEM. Če se položaj tega podjetja izboljša, bo tudi kurz delnice dosegel ali spet presešel nazivno vrednost delnice.

Večina delnic, ki so notirane na nemški borzi, ima nazivno vrednost 50 DEM. Delnice z višjo nazivno vrednostjo, na primer 100 DEM so izjema.

Zaslužki delničarjev

Za delničarja sta mogoči dve vrsti zaslužka: dividende in zaslužek s pozitivno razliko med nakupno in prodajno ceno delnice - tečajni zaslužek.

Najpomembnejši vir za dober zaslužek delničarja je seveda visok dobiček podjetja, katerega delnico ima.

Zaslužek podjetja je delno razdeljen na delničarje. Preostali del dohodka ostane v podjetju. S tem denarjem si podjetje utrjuje položaj in večja moč na konkurenčnem trgu. Delničar je seveda solastnik tega podjetja in s tem tudi solastnik ustvarjenega dohodka, ki ostane v podjetju. Delničarju je tak način deljenja denarja samo v prid, saj se s tem, ko podjetje obdrži del zaslužka in utrjuje svojo pozicijo na trgu, večja tudi povpraševanje po tem podjetju. To se kaže v večanju tečajne vrednosti delnic. Tako ima delničar dve vrsti zaslužka: dividende (del zaslužka podjetja, ki se razdeli na delničarje) in zaslužek, ker raste vrednost delnice.

Kaj je to

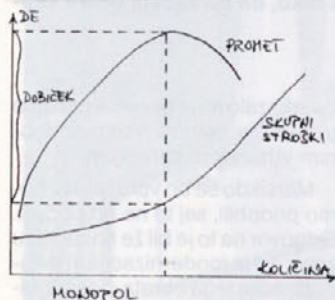
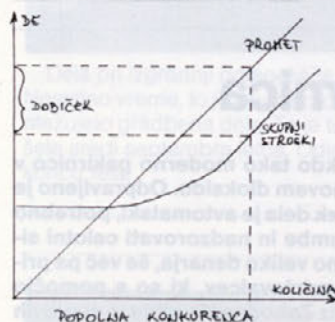
PROFITNI CENTER

Ko ste najbolj uspešni - ste neuspešni, takrat je potrebno s premiki v razvoj!

Po znani naravi tržnega gospodarstva težijo podjetja k trajnemu ustvarjanju dovolj velikega dobička, da si z njim zagotovijo potrebna sredstva za razvoj in sredstva za motivacijo zaposlenih.

V slovarju slovenskega knjižnega jezika lahko preberemo, da je dobiček presežek izkupička nad stroški ali prodajne cene nad nakupno ceno.

Kako nastane dobiček, si poenostavljeno pogledimo na naslednjih dveh diagramih, ki predstavljata dva ekstremna primera na tržišču: v pogojih popolne konkurence ter v pogojih monopola.

V praksi srečamo kombinacijo obeh, tako imenovano heterogena tržišča, ki so najbolj razširjena. Podjetja v razvitem svetu na tej osnovi odločajo o svojih ciljih in strategijah.

Profitni center

V razvitem svetu so tako prišli do spoznanja, da mora vsaka dejavnost naj bo to proizvodnja ali storitev, ustvarjati dobiček oziroma profit. Ta profitna filozofija jih je tudi pripeljala do tega, da so pričeli pri organiziranju podjetij opuščati tako imenovani Taylorizem, ki je organiziranost strogo predpisoval in normativiziral. Podjetja ali veliki sistemi (korporacije) so pričeli uvajati profitne centre ali divizije. Osnovni kriterij pri takem oblikovanju organizacije je bila tako imenovana tržna pot oz. način prodajanja izdelka ali skupine izdelkov. V primeru Cinkarne si to lahko pogledamo, če podrobneje analiziramo način prodaje psameznih izdelkov ali sku-

pin izdelkov (titanov dioksid in grafični proizvodi ...). Poudariti moram, da je potrebno poleg tega glavnega kriterija upoštevati še lokacijo, proizvodno tehnologijo in podobno.

Osnovna značilnost divizij ali profitnih centrov je v avtonomno zaključenih enotah s popolno odgovornostjo za poslovni uspeh oz. dobiček, dosežen na osnovi tržnih cen. Organizacijsko se oblikujejo profitni centri ali divizije zelo različno. Če gre za večje sisteme, so to lahko podjetja na veliko lokacijah v državi ali celo po svetu, katere na vrhu povezuje kapital in dogovorjena delitev ustvarjenega dobička. Ta vrh potem odloča o naložbah ustvarjenega dobička.

Pri oblikovanju profitnih centrov v manjših poslovnih sistemih znotraj podjetja pa morajo te enote organizacijsko vključevati najmanj funkcije lastnega razvoja, trženja in proizvodnje ter po možnosti še interno ekonomijo in kadrovske operativno ter operativno vzdrževanje.

Profitni center je enota, kjer se na osnovi prihodka od prodaje na trgu ugotavlja finančni uspeh, dobiček ali pokritje, kot prispevek k pokritju skupnih stroškov in akumulaciji podjetja (sistem direkt costing). Profitnega centra ne smemo zamenjati s stroškovnim mestom, kjer ugotavljamo samo odstopanje med planskimi in dejanskimi stroški po vsotah.

Profitni centri med seboj poslujejo na osnovi tržnih odnosov, kar odpravlja interne monopole in med njimi pospešuje razvoj zdravega poslovnega tekmovanja. Profitni centri se lahko oblikujejo tudi za različne storitve (pravne storitve, vzdrževanje, energetika, transport, družbeni standard ...).

Delitev na profitne centre ima predvsem dva smisla:

1. vodje in delavci profitnih avtonomnih enot dobijo pregled nad uspehi poslovanja, kar jih spodbuja k učinkovitosti enot in odgovornemu delu na vseh ravneh v enoti.
2. vodstvo podjetja dobi možnost za ugotavljanje uspešnosti posameznih delov podjetja in ustrezno ukrepa na vseh decentraliziranih ravneh.

Na tej osnovi dobi podjetniški značaj poleg samega vodstva podjetja še širša struktura enot, kar brez dvoma vpliva in prispeva h prizadevanju za dobiček na vseh ravneh.

V primeru, da so profitni centri samo avtonomne enote znotraj podjetja te enote nimajo svojih samoupravnih organov, v organe podjetja samo delegirajo svoje delavce.

Za razliko od profitnih centrov organiziranih kot podjetje, te avtonomne enote ne razpolagajo s kapitalom, nimajo žiro računa in samostojno ne delijo dobička, saj se s kapitalom in doseženim dobičkom upravlja na ravni podjetja, po ekonomskih kriterijih glede na oceno uspešnosti predvidenih naložb. Podjetje kot poslovni sistem ima tako predvsem funkcije strateškega upravljanja in razvoja, upravljanja financ in gospodarjenja s sredstvi, urejanje sistema motivacije, razvoja kadrov, image in kulture podjetja ter izvajanje skupnih storitev po ekonomskih kriterijih glede na ocenjeno racionalnost.

Ovire pri uvajanju profitnih centrov

Ovire se pojavljajo v zavesti ljudi, saj to predstavlja novost. Še ne

tako dolgo se je bilo pogovarjati o profitu že pravo bogokletno dejanje. Če pogledamo naše leksikone, kako razlagajo profit v smislu kapitalističnega bogatenja, potem to ni čudno.

V Sloveniji je približno 20 odstotkov podjetij organiziranih po profitnih centrih. Ponavadi je vzrok temu bojazen generalnih direktorjev, da potem ne bi imeli veljave, ker enostavno tega ne razumejo ali ne poznajo svoje vloge. Bojazen je tudi pri ostalih vodjih ali direktorjih, saj je lažje voditi poslovni sistem (tozd, PE, program) brez odgovornosti za prodajo in ostale sisteme. Direktor, ki ne more vplivati na prodajne rezultate je »invalid«, saj je odgovornost deljena.

Menim, da je profitna oziroma divizijska organiziranost garancija za doseganje ciljev podjetja, uresničevanje strategij ter zadovoljstva delavcev pri delu v sedanjih razmerah primerna rešitev, ker so prednosti v praksi veliko večje od pomanjkljivosti.

Ivan PODERGAJS

Mrtva kompozicija na slepem tiru

Malo za šalo

Upokojeniška

Na klopci sedita dva upokojenca in se pogovarjata:

»Oh, ko bi bil še enkrat mlad!« - vzklikne prvi.

»In kaj bi?«

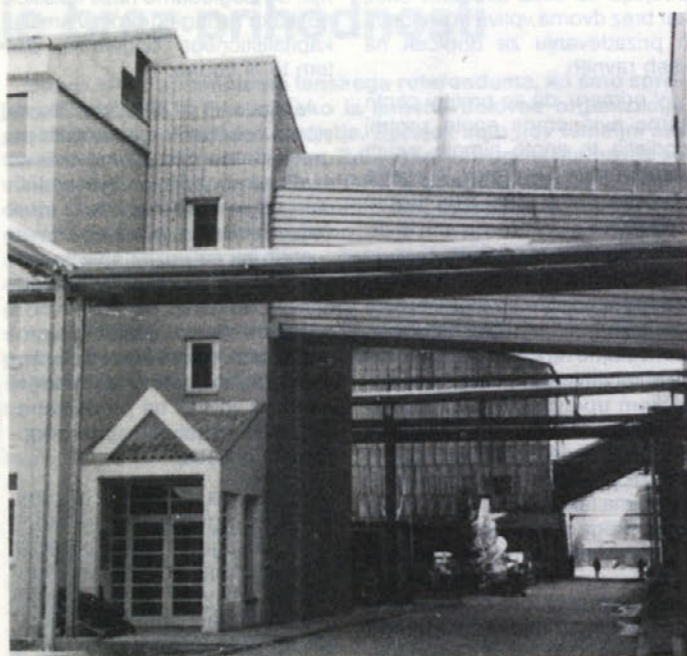
»Prej bi se upokojil.«

•••

Francoski pisatelj Pierre Daninos, avtor številnih humorističnih del, je dejal:

»Molk je edino zlato, ki ga ženske prezirajo.«

Upravna stavba titana

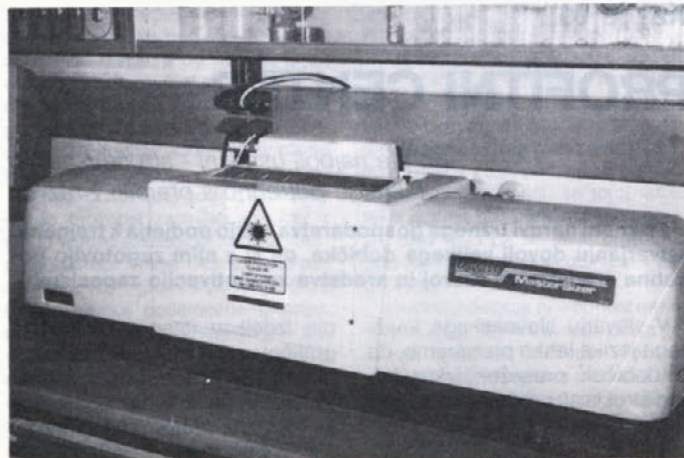
V **LABORATORIJIH** titanovega dioksida je zdaj dosti boljše delati. Pogoji so občutno boljši, saj ni več vibracij - tresenja in prahu, ki je otežkočal meritve. Upravna stavba z laboratoriji leži namreč kot prizidek proizvodni hali.

Branko Smiljanec dela na memotitratorju, napravi v analitskem laboratoriju

Senad Štivar dela na konduktometru, napravi v pigmentnem laboratoriju

V laboratorijih titanovega dioksida so dobili laserski instrument, najmodernejšo napravo za analize določanja velikosti in porazdelitve delcev. Naprava se imenuje Maalvern Master Sizer.

Moderna pakirnica

Dvomimo, da ima v Jugoslaviji kdo tako moderno pakirnico v svoji proizvodnji kot je naša v titanovem dioksidu. Odpravljeno je izredno težko fizično delo. Ves potek dela je avtomatski, potrebno ni nič drugega kot pritisniti na gumba in nadzorovati celotni sistem. V modernizacijo je bilo vloženo veliko denarja, še več pa prizadevanj delavcev v pakirnici in vzdrževalcev, ki so s pomočjo predstavnikov dobavitelja Mollers iz Zahodne Nemčije in njegovih kooperantov, pakirnico usposobili tako, da bo začela delati septembra letos.

Vse se je začelo že leta 1988, ko se je pri oceni tehnologije in naprav med drugimi potrebami pokazalo nujno posodobiti in modernizirati pakirnico. Razlogi za tako odločitev so bili zelo tehtni, saj mora vreča vsebovati točno težo, kar izrabljeni pakirni stroji niso več sposobni zagotoviti, pršenje in delo ob strojih pa je izredno težko in za delavce škodljivo in nevarno.

Ročno zlaganje vreč na paleto je fizično naporno, videz palete je boljši ali slabši, odvisno pač od dobre volje posluževalcev. Ker smo se zavedali, da se prodaja ne samo kakovosten, ampak tudi lep izdelek, smo se odločili za zamenjavo opreme v celoti.

Odločili smo se za postavitve tehnologije za celoten proces od pakiranja vreč, zlaganja, označevanja, zaščite palet s termoskrčilno folijo in odlaganjem v skladišče. Na taki osnovi so bile pridobljene ponudbe iz uvoza, ker domačih kakovostnih proizvajalcev praktično ni bilo. Od tujih ponudnikov je bil po naši presoji nemški najboljši. Plačilo opreme je bilo poravnano s kreditom Jugobanke, vendar smo kar precej časa čakali na pridobitev vseh potrebnih garancij.

Končno je oprema prišla in začeli smo z montažo. Po zagonu se

bo izkazalo ali je oprema pravilno izbrana in ustreza vsem sodobnim vrhunskim zahtevam.

Marsikdo se bo vprašal, kaj bomo pridobili, saj to ne bo poceni. Odgovor na to je bil že na začetku znan. To je modernizacija in avtomatizacija tega obrata, posodobitev in humanizacija dela, ponudba proizvoda z zahtevanimi težami in primerno zaščito tako pri transportu in skladiščenju, končno tudi z zmanjšanjem človeškega vpliva na celoten proces dela in omogočanje povezave z računalniškim sistemom za evidenco in pregled dosežene proizvodnje.

V enem dnevu bodo lahko odpremili 480 vreč, oziroma 12 ton proizvoda na uro in 6 ton posebnih produktov. Avtomatski voziček bo nato odložil celodnevno proizvodnjo na trak, to pa bodo potem delavci lahko raztovorili po skladišču naslednji dan. Tako skladišču preko vikenda ne bo potrebno več obratovati.

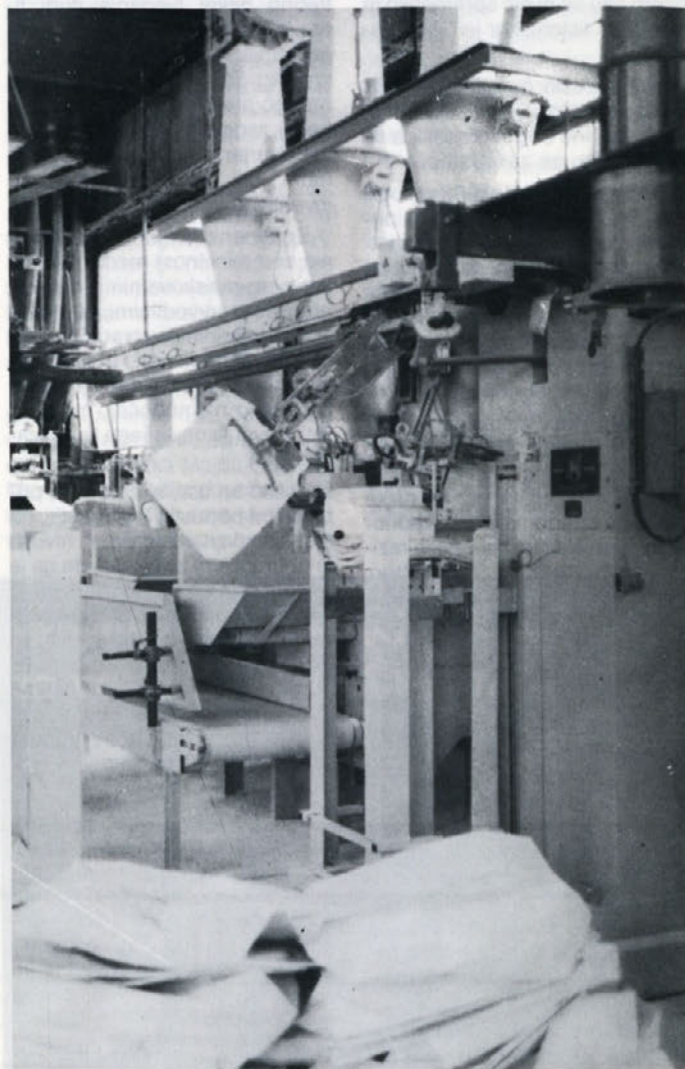
Tudi vzdrževalci bodo imeli lažje delo. Morebitne napake bodo ugotavljali s pomočjo posebnega računalnika. Sodobna pakirnica bo začela obratovati septembra letos.

Miroslav ONIČ

Novo odlagališče jeseni

Dela pri izgradnji odlagališča »Za travnikom« se približujejo koncu. Nestalno vreme, to je pogosto deževje in nevihte, praktično že dve leti otežujejo gradbena dela. To je tudi glavni razlog, da ob objekt končan šele sredi septembra letos. Odlagališče naj bi tako začeli polniti proti koncu leta.

V novi pakirnici

Dela na projektih Računalnik v kabini II

Z velikim ponosom sporočamo, da smo v proizvodnji titanovega dioksida na podprocesu kristalizacije začeli z uvajanjem računalniško vodene proizvodnje. Uspeh je toliko večji, ker v Celju in okolici še ni podobnega sistema za avtomatsko vodenje, ki lahko komunicira z operaterjem.

Glede na raven znanja, organizacijo dela, nujnost uvedbe preventivnega vzdrževanja ter drugih vzrokov, je uvajanje računalniške proizvodnje za Cinkarno velik kakovostni preskok. Računalniški sistem za vodenje podprocesa kristalizacije, ki je del celotnega projekta avtomatizacije titanovega dioksida, je pravkar v fazi testiranja merilnih signalov iz procesa. Za uspešno vodenje pa je potrebno pripraviti še nekatere dodatne merilne signale. Pričakujemo, da bo podproces v celoti pod nadzorom sredi avgusta.

Z uvajanjem računalniškega vodenja proizvodnje titanovega dioksida smo morali preurediti kabino 2. Vgradili smo klimatsko napravo, opravili gradbena dela in pripravili poseben prostor za računalniški sistem. Preuredili smo sistem ožičenja merilnih daljnikov, tako da smo izdelali novo merilno omaro, v kateri so pripravljeni vsi merilni signali za obdelavo. Postopoma zamenjujemo kompletno sinoptiko v kabini ter opravljamo še vrsto drugih potrebnih del. Naša želja je, da kabino 2 postopoma pripravimo tako, da bomo računalniško vodili kompletni črni del proizvodnje titanovega dioksida.

Cilj vodenja proizvodnje TiO_2 z računalniškim sistemom

Sedanji način vodenja proizvodnje je v glavnem ročen s pomočjo operaterjev in delno rešen z lokalnimi regulatorji. Takšen način vodenja ne ustreza normativom zaradi kakovosti, cenenosti

in ponovljivosti. Prav kakovost in cenenost sta na zahodnem tržišču edino merilo, preko katerega lahko tržimo in konkuriramo.

Ročen način vodenja proizvodnje ima kljub vsej vestnosti operaterjev svoje omejitve glede optimalnosti vodenja in enakomerne kakovosti izdelkov. S pomočjo računalniškega sistema pa zagotovimo enakomerno kakovost, optimalno vodimo proizvodnjo glede na razmerje med vhodno in porabljeno surovino, kar vpliva na ceno ter zmanjšuje vpliv škodljivih učinkov na okolico.

Ko pričakujemo ekonomske učinke računalniškega vodenja moramo vedeti dve stvari. Nerealno je pričakovati uspeh, če pri celotni proizvodnji TiO_2 računalniško vodimo samo podproces kristalizacije, ostalo pa je vodeno ročno. Ekonomika se bo pokazala v trenutku, ko bomo računalniško vodili na primer črni del ali površinsko obdelavo v celoti ...

Prav tako je nerealno pričakovati velike prihranke samo zaradi računalniškega vodenja proizvodnje brez izboljšav in definiranja tehnologije s strani tehnologov. Uspeh in preskok v kakovosti bomo dosegli edino skupaj - z razvojem tehnologije in avtomatskim vodenjem proizvodnje.

Uvajanje računalniškega sistema zahteva izredno kompleksen pristop. Menim, da trenutno v Cinkarni niso dovolj zrela pogoji za takšno delo, prav tako se pojavljajo različna mnenja o učinkovitosti nakupa računalniške opreme za staro tehnologijo TiO_2 .

Če želimo proizvodnjo TiO_2 obdržati (še vedno v Cinkarni živimo pretežno od titanovega dioksida, trenutno pa na vidiku ni v izgradnji bolj donosna tehnologija), moramo preseči obstoječe stanje samo z modernizacijo proizvodnje. Le kakovost in cenenost izdelka nam zagotavljata potrebno preživetje in obstoj na tržišču, zato je modernizacija, čeprav stare proizvodnje, edina pot, ki je trenutno realna za Cinkarno. Z modernizacijo TiO_2 pa gotovo zamujamo za dobo petih let.

V kolikšni meri je Cinkarna še pripravljena vlagati v modernizacijo TiO_2 in ali je odločitev o modernizaciji pravilna, bo pokazal čas.

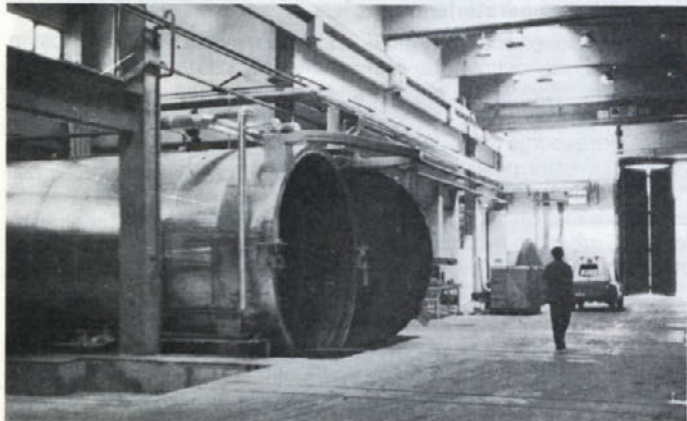
Dejan Kečič

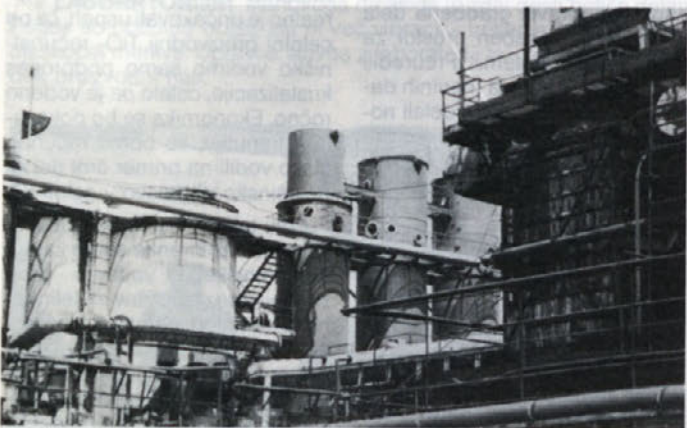
Tako ne bodo več pakirali

Nova gumarna

V juliju je začela obratovati nova **gumarna**, obrat PE Veflon, ki stoji ob ostalih obratih Veflona. V njem so montirali nov avtoklav za gumiranje. Delavci so sicer zadovoljni, da so se jim izboljšali delovni pogoji, moti jih le ropot. Žal še ne znamo delati delavnic s blažilci ropota, saj imajo enak ali še večji nerešen problem v delavnicah vzdrževanja. V starih prostorih bo začasno ostal še repcoat.

Rekonstrukcija KKČ

V začetku letošnjega leta so vzdrževalci začeli z rekonstrukcijo **KKČ FEROSULFATNE LINIJE**. To je največji projekt našega vzdrževanja doslej. Od Petersena smo dobili le bazični inženiring, vse ostalo, od podrobnih načrtov do izvedbe, so naredili naši vzdrževalci sami. Rekonstrukcija je sedaj v zaključni fazi. Na mestu, kjer je stala stara F linija, so namestili že nova absorberja I. in II. ter sušilni stolp.

Plinski in zračni sušilni stolp ter stari absorber bodo porušili drugo leto. Zrušili pa bodo tudi oleumski stolp, ki niti ni obratoval ter linijo za pranje in čiščenje plinov. Ko bodo zrušili še pražarno na piritni liniji, bo tudi zunanji videz popolnoma drugačen, zbrisane bodo še zadnje slede stare metalurške industrije.

Če naj bi se nekaj (dobrega) zgodilo z nami, nas bo moralo čim več začeti delovati kot »zmagovalec«, kar pomeni, da se bomo morali začeti vesti podjetniško in komunicirati med »odraslimi«, odgovorno. Potrebujemo posameznike podjetnike, narobe podjetnike in državno podjetnico.

J. Vilfan

Zakaj nobena od idej ni uresničena

Sedaj, ko počasi prihajamo v novo demokratično družbo, smo do te in vsega, kar se je dogajalo pred tem zelo kritični. Nismo pa kritični do samega sebe, do resnice, s katero živimo, a se je nočemo zavedati. Zgodi se, da kaj hitro pozabimo na obveze, ki jih dobimo, na odgovore, ki niso samo odgovori, in bi lahko postali predlogi, ki se dajo uresničiti, ki spreminjajo in dopolnjujejo, kjer je končni rezultat profit - to naj bi bil tudi naš cilj.

Taka usoda je doletela naše IDEJE, ki so jih predlagali avtorji na RAZPIS - OD IDEJE DO REALIZACIJE. O poteku smo pisali v lanski tretji številki Cinkarnarja. V enem letu se ni nič spremenilo in ostaja pri tistem, kar je bilo objavljeno.

To pa je tisto: če te nihče ne sili, ne delaš tistega kar ni nujno, lastne in skupne odgovornosti pa se tako in tako ne zavedamo.

Da smo se v letu 1988 odločili za razpis ni naključje, ampak posledica upadanja inovacij v celotnem podjetju. Prav tako nismo pričakovali, da bi dobili fenomenalne predloge. Vedeti pa moramo, da ni nič dokončnega in tako popolnega, da ni vredno več spreminjati in dopolnjevanja.

Nekateri na vodilnih mestih mislijo, da bomo vse naredili po službeni dolžnosti, ker smo za to plačani. Pozabljajo pa, da nizke plače ne spodbujajo radovednosti in razmišljanja, niti velikih raziskovalnih dosežkov, še posebno, če ti niso načrtovani, zato je iluzija pričakovati kaj več od rutinskega dela.

Samo inovatorji, ki imajo v sebi še nekaj entuziazma, se izpostavljajo včasih tudi grdim kritikam, da za svojo plačo premalo naredijo, zavist pa ne dopušča, da nekaj spreminjajo na boljše, pocenijo, izboljšajo kakovost, čas izdelave, ustvarjajo profit, v katerega odgovorni ne verjamejo. S tem pa tudi postopno zatrejo nove ideje in nadaljno razmišljanje o poizkusih, ki jih je potrebno nenehno piliti, da postanejo uporabni.

Na drugi strani bi morali tisti, ki odločajo, zagotoviti čimveč mož-

nosti za ustvarjalno delo vsem, ki to hočejo, ki se čutijo sposobne, da kot posamezniki ali timsko, razvijejo ustvarjalne sposobnosti. Za vzpostavitev take klime je potrebno nekaj tveganja (tudi finančnega) in seveda precej angažiranja nosilcev poslovnih funkcij. Za viden napredek je mnogo premalo, da je v podjetju nekaj zagnanih za spreminjanje in ustvarjanje novih idej. Podjetje mora biti tako usmerjeno in inventivno vodeno.

Spremeniti je potrebno zakoreninjeno miselnost med mnogimi razvojno-raziskovalnimi delavci, predvsem pa vodilnimi, da inovacije in dopolnilno ustvarjalno delo ni hobi, da ne zavirajo poklicnega ustvarjalnega dela, pač pa ga dopolnjujejo in omogočajo možnost vključevanja najširšega kroga zaposlenih.

Koliko so tisti, ki odločajo, pripravljani popustiti in dopustiti, da tudi lastno znanje na vseh nivojih in področjih ni za odmet, da ga je potrebno izkoristiti (čeprav ga je potrebno dopolnilno plačati) med vsemi strukturami zaposlenih, še posebno pozornost pa dati vrhunskemu znanju. Koliko čutimo in smo pripravljene take usmeritve sprejeti, bo pokazal čas. Vendar se ne pripravljamo za dolge proge! Čas hiti!

Nov pravilnik o inventivni dejavnosti je dobra osnova, da kaj več naredimo, toda to je samo papir, ki ne bo živel, če ne bomo spoštovali tistega kar smo se dogovorili in seveda, če se ne bomo zavedali, da je tudi inoviranje in stalno spreminjanje na boljše, naša potreba.

Maks PEČNIK

V sodobni kuhinji

Naši kuharji: BORIS, BRANE, GINA in JURE

Uresničena želja po lastni kuhinji

Po skoraj dvajsetletnih željah delavcev Cinkarne smo končno dobili svojo lastno kuhinjo. Kuhinja, ki je začela delati 1. avgusta, je ena izmed najsodobnejših v Jugoslaviji.

Nekateri cinkarnarji se še spominjajo časov, ko smo imeli svojo kuhinjo. Okrog leta 1972 pa smo jo ukinili in začeli dobavljati malico iz Samopostrežne restavracije Gaberje. Nismo ugotavljali, zakaj je prišlo takrat do sprememb, saj sedaj, ko smo spet prišli do nje, to ni več pomembno.

Danes lahko rečemo, da imamo najsodobnejšo kuhinjo. Ena taka je še v Beogradu, druga pa v Postojni. V njej so nameščeni avtomatski gospodinjski aparati, ki bodo našemu osebju omogočili lažje delo in hitrejšo pripravo hrane.

Naši investitorji so se posebej potrudili za lep videz. Odločili so se za rumeno barvo opreme v jedilnici. Arhitektka Majda Golob-Marež pa je uredila poseben prostor za goste v roza-vijoličasti opremi v kombinacijah s prvo-

vrstnimi materiali, ki se skladno dopolnjujejo. Ta prostor je namenjen našim reprezentančnim kupcem in poslovnim partnerjem, ki smo jih doslej vozili na kosa v razne lokale v Celju. Če lahko to opravimo v lastni hiši, bo to dosti ceneje in bolj prikladno.

V kuhinji bo zaenkrat delalo 32 delavcev v treh izmenah. Poslovanje kuhinje bo količinsko in vrednostno vodeno preko računalnika. Ekonomu bo omogočeno kupovati izdelke direktno od kmetov v gotovini. Sprememba bo tudi na področju reprezentančnih stroškov, ki bodo odslej vodeni preko kuhinje. Vsi bifeji bodo morali voditi svoj obračun po povprečni nabavni ceni. Namen kuhinje pa ne bo ustvarjati dobiček, ampak v prihodnosti vsaj pokriti samo sebe.

Preventivni pregledi za vozni park v Cinkarni

Poslovna enota Transport in skladišča je v novem večnamenskem objektu pridobila nekaj prostorov. Med njimi je tudi prostor za opravljanje rednih preventivnih tehničnih pregledov vozil.

Zakon določa, da morajo vsa vozila v družbeni lasti opravljati redne preventivne tehnične preglede.

Tako smo v transportu s pridobitvijo novega prostora za opravljanje teh pregledov, pridobili tudi dovoljenje za opravljanje red-

nih preventivnih tehničnih pregledov vseh vrst vozil.

Tako sedaj že opravljamo preglede za naša vozila.

Kasneje bomo lahko opravljali tudi še zunanje storitve. Ko bosta opravil za izpit za kontrolorja za tehnične preglede še dva kandidata, bomo izpolnjevali vse pogoje in bomo lahko opravljali tudi preglede vozil drugih podjetij.

Branko Bobik

NOVA KUHINJA NOVA METLA NOVI KUHARJI

Jure FIDLER je prišel iz hotela Turška mačka: »Delo v tej kuhinji bo lažje kot drugod, saj je zares dobro opremljena. Želim si, da bi si sodelavci v kuhinji med seboj čim bolj pomagali in da bi delavci bili z malico zadovoljni. Zame je najvažnejše dobra in okusna hrana. Najraje pa jem enolončnice, na primer boranjo ali musako, pa tudi testenine so dobre.«

Boris MAVEC je pred tem delal v Nami Levec: »Kuhinja je krasna. Za začetek, dokler se ne spoznamo, pričakujem še težave, kar pa upam, ne bo trajalo dolgo. Želim, da bi bili delavci zadovoljni. Poskušali bomo ustreči željam, napraviti pestro izbiro, poskusili bomo skuhati tudi kakšno specialiteto, vendar pa je to odvisno od denarja. Najraje imam ribe in enolončnice.«

Gina KRŽAČEK je prišla iz Aera: »Vse bo odvisno od naše pridnosti. Mislim, da nas je premalo, saj je priprava hrane zelo pomembna. Upam pa, da bo kljub temu vse v redu. Prišli smo zato, da ustrezemo željam delavcev, zato se bomo potrudili. Najljubše so mi sladice, na primer sadne torte. Toda sladice ne bomo pekli tukaj, ampak jih bomo vozili iz Merxa.«

Brane JAVORNIK je delal v Domu železarjev (Mlinarjev Janez) na Teharjih: »Tako sodobno kuhinjo moramo kar najboljšo izkoristiti. Želim si, da bi se med zaposlenimi razumeli. Edino težavo pa vidim v preveliki obremenjenosti, ker nas je premalo, zaradi treh izmen. Všeč mi je italijanska kuhinja, pizza, špageti itd.«

V novi KUHINJI imamo najmodernejšo pečico Konvektomat, ki dela na principu kroženja suhega zraka v kombinaciji s paro. V njej lahko kombinirano pečemo in kuhamo pri nizkih temperaturah vse vrste jedi. Pri tem živila ne izgubijo prvotne barve, lahko jih pogrevamo, itd.

Reprezentančna soba

Organi v sindikatu

Člani predsedstva:

FRIDERIK LESKOVŠEK - PE Grafika (predsednik), RUDI UŽMAH - PE Vzdrževanje, MAJDA DERČA - PE Transport in skladišča, FRANC ŠINKO - PE Titanov dioksid, ŠTEFAN ARNŠEK - PE Vzdrževanje.

Komisija za šport, rekreacijo in aktivni odmor

ZORAN PEČNIK - strokovne službe, MARIJAN REJC - PE Vzdrževanje (predsednik), MARIN ŽAGAR - PE TiO₂, RUDI PETELINŠEK - PE TiS, DANICA PARADIŽNIK - PE Vzdrževanje.

Komisija za kulturo in prosvetno dejavnost

LENART HORVATIČ - PE Grafika (predsednik), MIHA ZDOLŠEK - PE Energetika, BRANE KLAVŽAR - PE TiO₂, BOJAN PEVEC - strok. sl., FERDINAND FRECE - PE Kemija

Komisija za socialna vprašanja

ZLATKO ŠENTJURČ - Strok. sl. (predsednik), HERTA FRANČ - PE Metalurgija, ANDREJ TOVORNIK - PE Veflon, DRAGO ŠOŠTARIČ - PE TiS, FRANC SUŠNIK - PE Kemija

Nadzorni odbor

STANE JAKŠE - predsednik, RADOVAN BIZJAK, BEBA BLAŽIČ

Sindikalne skupine

GRAFIKA:

Skupne službe in preparati
Tiskarske plošče
Tiskarske barve in Grafika V.
Tiskarna

Kristina VERDEV
Marjan DEŽELAK
Ivan SELČAN
Jože HERNAUS

TRANSPORT IN SKLADIŠČA:

Transport
Skladišča

Branko BOBIK
Vera FISTER

ENERGETIKA:

Hubert KASNIK

DSSS:

PFS, Marketing
Organizacijska sl., AOP, Služba kakovosti
Poslovna informatika (rač. sl.), Kadrovska služba
Ekologija, Investicije, Varstvo pri delu
Splošna služba
Razvoj, vodstvo podjetja, Pravna služba

Zdenka ŠLATAU
Matjaž SUŠA
Anica SITAR
Viki HERLAH
Anica ZVONAR
Dejan KETIŠ

KEMIJA MOZIRJE:

Damjan REMIC

TITAN DIOKSID:

I. skupina
II. skupina
III. skupina
IV. skupina

Bojan DEČKO
Budimir NIKOLIČ
Franjo KUGLER
Dragan KOVAČEVIČ
Stane CELESTINA

KEMIJA CELJE:

stari in novi del

Damjan PULKO

VZDRŽEVANJE:

Vzdrževanje TiO₂
Vzdrževanje Metalurgije
Vzdrževanje Grafike, Kemije
Strojna dela

Milan HOJNIK
Janko BREZNIKAR
Henrik OVTAR
Branko KOSOVINC

Skupne službe

Elektro ARM

Gradbeni oddelek in skladišče

Štefan BUDNA

Janko STRAŠEK

Andrej TOVORNIK

Anton VIVOD

METALURGIJA:

Sindikalni zaupniki

Jože HERNAUS, sindikalni zaupnik za PE Grafiko

Damjan PULKO, sindikalni zaupnik PE Kemije

Rudi PETELINŠEK, sindikalni zaupnik PE Transport in skladišča

Milan GABER, sindikalni zaupnik PE Vzdrževanje

Elza SALOBIR, sindikalna zaupnica Strokovnih služb

Anton VIVOD, sindikalni zastopnik PE Metalurgija

Andrej TOVORNIK, sindikalni zaupnik PE Veflon

Ostali zaupniki bodo predstavljeni v prihodnji številki Cinkarnarja

Brezplačna pravna pomoč

Pri občinskem svetu ZSSS že več let deluje služba pravne pomoči, v sedanjih razmerah pa je še bolj potrebna. Od 1. aprila jo opravlja odvetnica Marija Karlovšek, in sicer vsako sredo od 14. do 16. ure. Seveda se član sindikata lahko v nujnih primerih zgleda tudi izven tega delovnega časa pri sekretarju občinskega sveta ali sekretarjih sindikatov dejavnosti. Pravna pomoč je brezplačna za člane tega sindikata.

Uporaba neosvinčenega bencina

Na nekaterih še vedno redkih bencinskih črpalkah pri nas se dobi »zeleni« bencin, ki ne vsebuje svinca. Pred začetkom letošnje turistične sezone so se ponovno pojavile zahteve Zelene stranke Slovenije, da se neosvinčenemu bencinu zniža cena pod ceno Super bencina.

Ob takih zahtevah se vedno spomnim članka, ki je bil pred dvema letoma objavljen v časopisu, ko je ena brihtna buča pisala o tem, kako se je po tujini vozil z neosvinčenim bencinom v navadnem avtomobilu. Bencin je jasno tankal v tujini po nižji ceni kot Super bencin in je bil na to zelo ponosen in »ni opazil nobenih sprememb na izpušni cevi«.

Če bi znižali ceno temu bencinu pri nas, se močno bojim, da bi ga ljudje kupovali tako kot pisec tistega članka, ne da bi se pri tem zagnali v nakup avtomobilov s katalizatorjem. Res je, da z uporabo tega bencina v izpušnih plinih ni več svinca, ki sodi v najvišjo kategorijo strupov in škodljivo deluje na dedno zasnovano, zato pa imamo toliko več organskih snovi, ki so ravno tako ali pa še bolj škodljive.

S katalizatorjem za izpušne pline iz dušikovih oksidov dobimo dušik, iz organskih snovi pa ogljikov dioksid in vodo. Brez katalizatorja pa z neosvinčenim bencinom pridemo z dežja pod kap.

Z razvojem katalizatorjev za naše avtomobile se menda že dalj časa ukvarja Cimos Koper, rezultatov zaenkrat še ni, kolikor mi je znano, lahko pa se že pri

nas kupijo tudi avtomobili z vgrajenim katalizatorjem, npr. Uno 45 za 178.000 din. Obeta se nam, da po letu 1992 na Zahod ne bomo mogli z avtomobili brez katalizatorja.

K manjšemu onesnaževanju zraka kaj dosti ne prispevajo niti tisti, ki imajo diesel vozila, saj so največji povzročitelji sajavnosti v zraku.

Kaj storiti?

Hodite peš do najbližje trgovine, v službo se vozite s kolesom, v mesto se vozite z avtobusom (v Mariboru so dali pametno idejo, da bi dobili brezplačen avtobus), kar ni samo koristno s stališča varovanja okolja, pač pa tudi družabno. Saj ne rečem, da se ne bi smeli voziti z avtomobili, ampak lahko bi močno zmanjšali število voženj. V mojih otroških časih smo marsikam prišli, pa se nismo vozili z avtomobili za vsako figo, vožnja s kolesi pa je bila veliko bolj prijetna, ker te niso kar naprej ogrožali avtomobili.

Za službene avtomobile pa naj najprej velja: nobenega novega več brez katalizatorja!

Vida Planinšek

Tuje izkušnje

Drobno ekološko dejanje

Če odlagate odpadke tako, da so ponovno uporabni, se nikar ne pustite prepričati, da ste lahkoverno romantični. Vendar pa morate marsikaj vedeti o načinu in disciplini odlaganja in o reciklažnih postopkih.

Mnogi si postavljamo to vprašanje, saj venomer slišimo, da tako imenovano recikliranje (predelovanje) odpadkov ne poteka tako, kot bi moralo. Strokovnjaki zveze za varstvo narave in urada za varstvo okolja v Berlinu pa so prepričani, da nas samo zbiranje in razvrščanje odpadkov, ki se začne že v posameznih gospodinjstvih, lahko reši pred plazom smeti in razbremenijo naše okolje.

»Dvigni pokrov in odvrzi odpadke!« smo dejali nekoč in tako se je vsa umazanija znašla v žrelu velikega smetnjaka. Rezultat takšnega nepremišljenega ravnanja pa je vedno večja gora odpadkov in vedno manj prostora za odlaganje. Sežiganje ali skladiščenje odpadkov pa ogroža tla, zrak in podtalno vodo. Po stati-

stičnih podatkih zveznega urada je na leto dobrih 20 milijonov ton odpadkov samo iz gospodinjstev (da o industrijskih odpadkih sploh ne govorimo).

Recikliranje se imenuje geslo, ki daje kanček upanja, da se bomo znebili vsaj dela vseh odpadkov, in sicer tako, da jih bomo predelali in ponovno uporabili. Žal pa ekološko osveščenje ljudi begajo informacije, ki jih odvrčajo od zbiranja. Trgovci s starim papirjem se pritožujejo, da morajo velik del zbranega papirja navsezadnje le odpeljati na smetišče. Tudi govornice, da se ne splača razvrščati bele in barvaste steklenice, so neosnovane in škodljive, menijo ekologi, saj spodkopavajo ekološko zavest. V tem članku

boste izvedeli nekaj več o zbiranju in razvrščanju odpadkov, predvsem, zakaj je tako koristno za zdravo okolje.

Steklenina

Leta 1988 so s smetišč odpeljali 1,2 milijona ton stekla in ga prav toliko predelali v novo steklo. Pomisleki porabnikov, da je razvrščanje bele in barvaste steklenine nesmiselno, češ, saj se na koncu tako in tako znajde vse na enem kupu, so neosnovani, razlaga Wolfgang Schoefer iz zveznega urada za varstvo okolja.

Občasno se to sicer dogaja, vendar le takrat, kadar je v zabojniku za belo steklenino zbrane preveč barvaste in bi bilo naknadno razvrščanje predrago. Higienska merila za belo steklenino so namreč zelo visoka. Porabniki bi morali tudi paziti, da v zabojnike za steklenino ne bi metali kovinskih zamaškov in keramike, sicer je stopljeno steklo onesnaženo, predelani izdelek pa lomljiv in neuporaben. Največ pa naredi-

mo za čistejšo okolje, če steklenice vračamo trgovini.

Zdravila

Starih zdravil ne bi smeli brez pomislekov metati v smetnjak. Toda kam z njimi? Nekoč smo stara zdravila vračali lekarnam, danes pa to ni več v navadi, saj se lekarnarji pritožujejo da je tak način predrago in preveč zapleten. Se bolj pa je vso stvar zapletel nov zakon, sprejet novembra 1989, ki starih zdravil ne uvršča več med posebne odpadke, temveč kar med gospodinjstve. Andreas Fusser iz zveze za varstvo okolja in narave pravi: »Večji del starih zdravil bi načeloma lahko vrgli v smetnjak, saj so za okolje neškodljiva, toda o tem, katera zdravila so to, lahko odloča le strokovnjak. Ne glede na vse pa so zdravila zelo nevarna za majhne otroke. Andreaa Fusser svetuje, naj se o tem, kaj narediti s stari zdravili, kljub vsemu posvetujemo v lekarni.

Stališče pa tako

Zbori skupščine občine Celje so na svojem 4. skupnem zasedanju 20. julija 1990 na osnovi razprave in poročila o dosedanjih aktivnostih za urbanistično ureditev KS Teharje, sprejeli stališče s katerim zahtevajo, da Cinkarna svoje industrijske odlagališče v Bukovžlaku takoj sanira in rekultivira tako, da bo imelo izgled urejene zelene površine oziroma kot spominski park. To pomeni, da Cinkarna na tem področju ne sme več sedaj, niti kasneje odlagati kakršnihkoli odpadkov, ker je to v nasprotju s pietetnim, civilizacijskim odnosom do mrtvih.

Omenimo, da za komunalno odlagališče to stališče ne velja, Cinkarna pa je že pred tem sprejetjem stališča pričela polagoma opuščati odlaganje na svojih odlagališčih v Bukovžlaku.

Povabite Društvo

Cinkarna nikakor ne zna potegniti dobre poteze

So stvari, ki jih zna:

- lahko naredi čistilne naprave za škodljive emisije brez odpadkov,
- lahko zamenja tehnologijo pri proizvodnji žveplove kisline in na ta način zmanjša emisijo SO₂,
- lahko zamenja premog in mazut z zemeljskim plinom,
- lahko zapira proizvodnje, ki onesnažujejo zrak, itd

Ampak glavnega pa ne naredi: namreč povabi Društvo za varstvo okolja Celje na kakšno ekskurzijo v tujino, šele potem bi bilo vse v redu.

V.P.

ŠPORT

Spomladanski del občinske lige v malem nogometu

V letošnji sezoni se je zanimanje za mali nogomet precej povečalo. To dokazuje podatek, da imamo v štirih ligah po 13 in v eni 12 ekip. Torej imamo v občinski ligi 64 ekip, v katerih igra nogomet približno 640 nogometašev.

V spomladanskem delu prvenstva so iz našega podjetja v ligi tekmovala tri ekipe. V II. ligi je ekipa Cinkarne trenutno na 6. mestu, v III. ligi je ekipa Titanovega dioksida na 7. mestu in v IV. ligi ekipa Veflona na 3. mestu.

Vse tekme so igrali na rekreacijskih prostorih Grička. Jesenski del tekmovanja se bo začel septembra.

Mirko POKLŠEK

Nogometaši Veflona med eno izmed odigranih tekem

KULTURA

Priveditev navdušila

»Volilni golaž« - kratek skeč - uspešnica letošnje dramske uprizoritve avtorja Bojana Pevca, v izvedbi dramske skupine Cinkarne. V vlogah in zasedbi z leve strani: Janez Drnovšek - Stjepan Kelavič, Ivan Oman - Miha Zdolšek, Sonja Lokar - Zdenka Stvarnik, Škof Vekoslav Grmič - Miro Orter, Janez Stanovnik in Ivan Kramberger - Lenart Horvatič, neodvisni novinar - Bojan Pevec, neodvisna snazilka in manekenka Branka Frišek, neodvisni TV snemalec - Hari Flis. Režija Miro Orter, izdelava mask Vinko Tanjšek

Kulturniki vedno ustvarjalni

Na področju kulturne dejavnosti pravzaprav ni ravno mrtvilo, kot bi kdo mislil. Kulturniki še vedno delujejo, toda na malce drugačen način. Poleg priprave na izdajo pesniške zbirke »Po sledih«, potekajo zabavni programi s šaljivimi igrami pri naših sodelavcih ob njihovih jubilejih oz. odhodih v upokojeve. Največ težav ima pevski zbor, ki išče nove člane. Prihaja pa jesen, ki bo kulturno delovanje popestrila z zbiranjem abonentov za celjsko gledališče.

Naši pevci so peli v Stični

Naš mešani pevski zbor se je udeležil XXI. tabora slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Letošnji tabor se je zavzel za ohranjanje narave, zdra-

vega okolja in za kakovost življenja. Zato je v svoj glasbeni, še zlasti pa v tekstovno vezno besedilo pridal tudi te elemente.

PLESNA SKUPINA - IGEN iz Celja. Posnetek z letošnje kulturne privedite v Cinkarni, v kooreografiji Olge Stefanovič - Goge Erjavec.

Lenart Horvatič v maski Ivana Krambergerja med nastopom.

JANEZ PIŠEK, rojen leta 1934, je v Cinkarni preživel 28 let. V Cinkarno ga je povlekla dobra plača leta 1956. Prva tri leta je delal v natrijevem sulfidu, potem pa v miniju in galici. Ko se je v cinkovem sulfatu ponesrečil, je bil premeščen v pomožni oddelek, kjer je bil do upokojitve kopalničar. Doma je z dežele, vozil pa se je z motorjem in avtobusom, tako da je bil po 10 ur zdoma. Rad ima video kasete, glasbo in televizijo.

EMIL JAZBINŠEK, rojen leta 1942, je prišel v Cinkarno leta 1964. Prva štiri leta je delal v topilnici, nato v Grafiki v tiskarskih ploščah, kjer je bil najprej brusilec na Kemolitu, nato pa rezalec. V službo se je vozil iz Brestanice pri Krškem. Sodelavcem želi vse dobro.

ZEJNEL ISEJNOVSKI, rojen leta 1938 v Ljubljani, je bil najprej zaposlen v Makedoniji in Beogradu, nato pa je odšel v Francijo, kjer je bil 14 let. V Cinkarni se je zaposlil let 1980 na Novi žveplovei kislini, pet let kasneje pa je imel hudo delovno nezgodo, v kateri je izgubil levo roko. Zahvaljuje se vsem sodelavcem, saj se je z njimi dobro razumel in so mu v najhujših trenutkih pomagali. Posebno hvaležen je tov. Farčniku. Vsem želi tudi obilo delovnih uspehov in varno delo.

FRANC GABERŠEK, rojen leta 1933, je prišel v Cinkarno leta 1974 za vodjo železniškega prometa. Ves čas je bil zelo aktiven družbenopolitični delavec in samoupravljalca. Delo je opravljal z veseljem, glede prihodnosti Cinkarne pa je optimist. Meni, da je tovarna zelo perspektivna in bo še dolgo gospodarila. Franc živi v Petrovčah, rad ima zemljo, gostilne pa ne bo več imel, kot jo je imel nekoč v najemu, ker bi rad imel mirno življenje.

MARIJA FLORJANC-MINKA, rojena leta 1934, se je v Cinkarni zaposlila leta 1955 v bivši tovarni organskih barvil. Potem je vsa ta leta delala v prodaji organskih barvil. Po pestrem poklicu, kjer so bile nenehne spremembe v pogojih prodaje, bo sedaj uživala zaslužen počitek. Sodelavcem je hvaležna za darilo in razumevanje.

KATICA LIPOŠEK, rojena leta 1939 v Celju, se je zaposlila pri nas leta 1955 v organski kemiji in ostala tam 24 let. Potem je delala v laboratoriju in tehnični evidenci v pripravi dela PE Kemija. Veliko je delovala v sindikatu, delavskemu svetu in še prej pri ZSMS, 35 let pa je že članica gasilskega društva. Pravi, da ima samo prijetne spomine na preteklost in da bo v mislih še vedno v Cinkarni, saj stanuje v neposredni bližini novega odlagališča.

Letošnji upokojenci Na zadnji delovni dan

JOŽE SELIČ

MILICA KONČAN, rojena 1935, je 36 let delala z organskimi barvili najprej v laboratoriju, zadnjih nekaj let pa je bila obratovodja. Že ob prihodu v Cinkarno je bila aktivna funkcionarka. Delala je pri mladini, največ pa v sindikatu. Ker je imela veliko opraviti z vnetljivimi snovmi, je prišla tudi k gasilcem, kjer deluje še danes. Morda je je prav sindikalno delo in pomoč ljudem pomagalo k izredno dobri razumevanju s sodelavci v obratu. Presenečena je bila tudi nad vodstvom, ki so ji pripravili čudovito slovo, zato se jim iskreno zahvaljuje. V pokoju, pravi, bo imela še naprej zelo izpopolnjene dneve.

FERDO POTOČNIK, rojen leta 1926, je prišel v Cinkarno pred 36 leti. Najprej je delal v elektro delavnici, kjer je opravi večerno tehniško šolo. V investicijski službi je nato delal na izgradnji litopona, nove S kisline in obrata cinkovega prahu. Potem je bil vodja elektro vzdrževanja na kislini in grafiki. Pravi, da je imela Cinkarna do leta 1956 zelo slabo urejeno elektro instalacijo. To so postopoma v celoti prenovili. Pripombe je imel na disciplino v podjetju, za katero pravi, da ni najboljše, saj mladi nimajo pravega odnosa do dela. Njihova generacija je delala bolj disciplinirano. Zato želi sodelavcem, da bi delali dobro in mislili na prihodnost. V pokoju bo najbrž odprl popoldansko obrt za električne instalacije.

LEOPOLD POMPE, rojen leta 1934 je Celjan, ki je prišel v Cinkarno že leta 1956. Delal je najprej v aglomeraciji - pražarni in topilnici, nato pa v tiskarskih ploščah v Grafiki v treh izmenah. V pokoju bo obdeloval vrt in počival.

KATICA LIPOVŠEK

RUDI MRAZ, rojen leta 1934, je prišel v Cinkarno pred 41. leti. Vmes je bil, tri leta v šoli in v vojski. Najprej je delal v topilnici, kar polnih 19 let. Eno leto je bil v grafiki, nato v keramiki in cinkovem belilu. Vsi ga poznamo kot zelo aktivnega in prizadevnega človeka. Deloval je povsod, samo pri gasilcih ni bil. Bil je prvi predsednik DS tozda Metalurgija in zadnji predsednik DS tozda Kemija. Najbolj ga je teplo pri njegovem delu to, da je povsod rad povedal resnico, le-te pa ne prenese vsak enako. Njegov hobi je keramika in nabiranje zdravilnih zelišč, pa tudi na šport ne bo pozabil.

VIKTOR PUNGARŠEK, rojen leta 1930 je doma iz Grobelnega. Po poklicu je bil mizar. V Cinkarno je prišel leta 1961. Toda tu ni opravljal mizararskih del. Bil je 12 let v valjarni in 16 let v grafiki v tiskarskih ploščah. Doma bo gojil zajce, ima jih že 60, ter se ukvarjal z vinogradništvom.

STANKO MARUŠEK, rojen leta 1935, je delal v Cinkarni od leta 1962 kot topilec v cinkovem belilu. Kasneje se je prestavil v gradbeni obrat Vzdrževanja, kjer je bilo bolje. Kolektivno želi, da bi jim bilo boljše kot njemu, enako velja tudi za poslovanje. Sedaj bo veliko v Ptuj, pomagal bo hčerкам in hodil na sprehode.

BUDIMIR GRKOVIČ, rojen leta 1940 je prišel v Cinkarno leta 1963. Najprej je delal v miniju, starem litoponu, v mehanični delavnici. Nato je v vzdrževanju vozil 25 let vse, kar je bilo treba, 10 let pa je vozil cisterno. Sedaj ob ribaril, saj je član ribiškega društva. Svojim sodelavcem, šoferjem želi srečno vožnjo, poslovni enoti pa več razumevanja in sloge.

ANTON TURK, rojen leta 1938, je v Cinkarni delal od leta 1961. Najprej v topilnici, kjer je zdržal 10 let, nato pa v titanovem dioksidu. Od leta 1978 je delal v cinkovem belilu. Spominja se obiska v francoski firmi Titanovega dioksida. Meni, da je v primerjavi z našo tovarno še vedno velika razlika v čistoči. Tovarna je tam starejša, toda organizacija, pridnost in čistoča so pri njih na višji ravni. Ima pa Anton prav zanimiv hobi. Prekriva zvonike cerkva po vsej Sloveniji in Hrvaški z bakrom ali cinkotitom. Pravi, da je zaseden za vse leto naprej.

ANTON PAVLIČ, rojen leta 1936, je prišel v Cinkarno pred 30. leti. Deset let je delal v topilnici, v novi žvepleni je postal invalid, potem je bil vratar v samskem domu. Vratar je bil tudi na deponiji v Bukovžlaku, nato pa pri Marketingu. Pravi, da je bil kot vratar srednje strog in da z ljudmi ni prijetno sodelovati. Sedaj se bo ukvarjal s kmetijstvom in živinorejo.

VIKTOR PUNGARŠEK

ŠTEFAN ŠTEFANIČ

18. SREČANJE VEDNO MLADIH Kljub skromnosti hvaležni

Številka cinkarniških upokojencev je narasla že na 774. Zato je letos v Logarsko dolino v dveh dneh potovalo kar 10 avtobusov. Letošnji izlet pa je bil skromen ne le po finančni plati, temveč tudi po številu sončnih žarkov. Vreme, čeprav sredi junija, ni bilo naklonjeno izletnikom, ki so poleg druženja hoteli videti tudi prečudovite gore, ki obkrožajo Savinjsko dolino.

V prvi polovici leta, ko so bila sredstva v skladu skupne porabe omejena, je moral ves denar za izlet posoditi sindikat iz svojega računa. Zato je bila organizacija tudi skromnejša. Vendar so se sindikalisti po svojih močeh trudili, da bi se to ne občutilo preveč. Hoteli so upokojencem vendarle dali vsaj toliko, da se je tradicionalnost izletov le ohranila. Toda presenetili so nas upokojenci sa-

mi, ker so z izleta prišli srečni in zadovoljni ter se zahvaljevali organizatorjem. Vedeli so in razumeli, da v teh kriznih časih podjetje ne more več nuditi toliko kot je nekoč.

Prvi dan je ne izlet odšlo 250 upokojencev, drugi dan pa 246. Nekateri prijavljeni niso prišli, saj so se ustršili dežja, ki je obe jutri grozil, da ne bo odnehal.

Ali bo naš dom v Logarski dolini dovolj velik?

Kako so tega hrošča spravili skoraj pod slap?

Ogled PE Kemija Mozirje

Pogovor z delavci mozirske Kemije

Delavci Kemije so jim predstavili svoje proizvode in jih ponudili za nakup

Okrepčilo

Anica je na koči »Orlovo gnezdo« pustila svoj avtogram

BODIČKE

Takole na potovanjih se vedno kaj primeri, pa tudi tokrat ni šlo brez tega, zato naj pod tem naslovom zapišemo tiste drobne dogodke, ki jih je zabeležilo budno oko.

Med potjo je navadno zadnji avtobus pobiral prijavljence še v Žalcu, Šempetru, Preboldu, Mozirju in še kje vmes. Čakajoči, ki so videli že štiri avtobuse, ki so odbrzeli mimo, so mislili, da so jih pozabili. Drugi dan se je tako res zgodilo, da je bil vsak šofer avtobusa prepričan, da ni zadnji. Tako so nekateri morali ostati doma.

Kmalu po odhodu iz Celja je po avtobusih zadišalo po slivovki. Ne boste verjeli, toda naši upokojenci so se dobro oborožili. Stekleničke so imeli skrite v levem zgornjem žepu, natanko pri srcu.

Kaj mislite, kdo je odšel zadnji od šanka na Orlovem gnezdu? Štefan Vengust, ki je bil tudi najboljše volje tisti dan.

Najbolj ostre besede so letele iz ust gospoda Maka, ki je med

drugim dejal, da smo morali na sendviče čakati lačni v vrsti kot v partizanih. Potem pa smo žemlje s težavo grizli, saj zobje niso več tisti kot včasih. Tudi kosilo ni bilo po njegovem okusu, zato je predlagal, da bi drugič Cinkarna upokojence peljala kar na Griček ali Golovec, pa bi se tam poveselili. »Šenkanemu kozlu se ne gleda na zobe«, je ogorčeno pristavil Anton Blazinšek, drugi pa so Maku izžvižgali.

V razgovorih z upokojenci sem iskala takega, ki je bil vsakič na izletu, torej že osemnajstič. Toda ni bilo takega. Tisti najstarejši so bili le po petkrat, šestkrat. Prav na koncu pa srečam Rudijsa Mraza, ki mi tako mimogrede pove, da je že sedemnajstič na izletu. Rekorderja torej imamo, je pa Rudi tudi izvrsten vođač.

PISMO

Ponovno smo si segli v roke. Bilo mi je prijetno, da sem lahko pozdravil moje bivše sodelavce, prijatelje in znance našega podjetja. Odpejali smo se v prelepo Logarsko dolino. Ko smo obiskali še izvir reke Savinje, smo izkoristili priložnost za merjenje naše telesne vzdržljivosti in utrjevanje našega organizma. Spet je bilo po enem letu naše veselje na višku s petjem, plesom in humorjem. V našem avtobusu smo imeli prijazno spremljevalko in dobrega šoferja, zato je prav, da se jima iskreno zahvalim za srečno vrnitev v Celje.

Odboru sindikata in društvu upokoencev Cinkarne pa tisočkrat hvala za vse, kar so storili za nas. Sprejmite moje čestitke in želje za mnogo zdravja in poslovnih uspehov.

Ivan Podlesek

Tudi plesali smo

Nekateri so spili kavico v sosednjem domu Kovinotehne – Kompas

Kam pa z zaboji?

Mnenja udeležencev izleta

JOŽE FARČNIK, 88. let star, brez spremljevalca: »Lepo je na izletu. Bil se že večkrat. Vsako leto sem se udeležil več izletov, hodil sem po hribih, na morje. Ležal bom, ko bom umrl, prej se ne bom vlegel. Najbolj mi je ostal v spominu izlet v Izolo, zato ker sem izgubil najboljši dežnik. Vprašanje je, kako dolgo bodo v Cinkarni še izleti.«

MILKA KOVAČIČ, stara 80 let, upokojenka 25 let: »Na izlete hodim od 1975. leta. Vsi so bili lepi, le vreme včasih ponagaja. Letos mi je posebno prijetno, ker sem dočakala, da so šle v pokoj tudi moje mlajše sodelavke. Tako smo spet skupaj. Seveda bom drugo leto spet šla, če bodo noge dopustile. Predlagam, da bi šli v Mursko Soboto, v Prekmurje.«

DORICA ŽERJAV: »Na izletu sem prvič in mi je zelo všeč, navdušena sem. Ponosna sem na to, da Cinkarna ne pozabi na nas. Takih srečanj si še želim.«

JAKOB JELEN, star 59 let: »Na izletu sem drugič. Letos nam vreme ni prizaneslo. Toda veliko pomeni družba, saj se srečamo kolegi, stara klapa, ki smo skupaj delali veliko let. Predlagam, da prihodnje leto gremo na Pohorje, toda sredi leta, ko je toplo.«

Jernej JELEN, star 62 let: »Na izletu je lepo zaradi družbe, saj je to edina priložnost, da se stari znanci spet srečamo. Predlagam, da prihodnje leto odidemo na kakšen kmečki turizem v Slovenske Gorice.«

FRANCI BRATINA, star 60 let: »Petič sem na izletu. Najbolj všeč mi je bilo potovanje v Hrvaško. Letos me je motila le malica zaradi gneče. Drugo leto pa predlagam spet morske kraje. V Cinkarni nas je bilo 6 sorodnikov, danes pa smo tukaj kar štirje. Lepo je, da se srečamo s prijatelji.«

RUDI SLOKAR, star 78 let: »Dosljej sem bil na izletu le petkrat, ker prej nisem dobival vabil. Všeč mi je, ker se dobimo s sodelavci, pokomentiramo, kako je bilo včasih in kako je sedaj. Za drugo leto predlagam zakusko blizu Celja.«

ANTON BLAZINŠEK, star 77 let: »Samo na enem izletu nisem bil, torej sedemnajstič potujem z vami. Sem zelo hvaležen, ker ste v Cinkarni tako požrtvovalni. Človeka solze oblijajo. Vsi izleti, brez razlike, so bili odlični. Vseeno mi je, kam gremo drugo leto, le da se srečamo, da se pogovorimo, kako je bilo včasih in kako sedaj živimo.«

Naj omenim, da je Anton Blazinšek eden redkih delavcev, najbrž je rekorder, ki je v topilnici delal celih 30 let.

ROK UNETIČ, rojen leta 1933, se je v Cinkarni zaposlil leta 1949. Ob delu je opravil metalurško šolo. Delal je v vseh metalurških obratih, zadnjih deset let pa v žici. Bil je aktiven tudi na sindikalnem in samoupravnem področju, najbolj pa v športu, s katerim se bo ukvarjal še naprej.

ŠTEFAN ŠAFARIČ, rojen leta 1932, se je zaposlil v Cinkarni pred tridesetimi leti. Najprej je bil dva meseca v topilnici, 11 let v plinarni, nato pa 23 let v Kemiji v obratu litopona. Pri delu se je ponesrečil in postal invalid, zato vsem želi varnejše delo ter da bi Cinkarna čim bolj modernizirala in avtomatizirala svojo proizvodnjo.

GUSTI JERIČ, rojen leta 1933, je delal v Transportu od leta 1955. Prišel je kot navaden delavec, potem je opravil izpit in vsa preostala leta vozil kamion z vnetljivimi tekočinami. Delo je bilo naporno in nevarno, prav tudi s plačo ni bil zadovoljen. Zato želi sodelavcem, da bi bili dovolj plačani za svoje delo. V pokoju ne bo več vozil, ker mu je doslej to delo pobralo veliko živcev. Lahko pa bo opravljal delo, ki si je že od nekdaj želel, to je mehanikarska opravila. Sodelavcem želi vse dobro, šoferjem pa srečno vožnjo.

LEOPOLD POMPE

RUDI MRAZ

JOŽE SELIČ, rojen leta 1943, je doma iz Šmarja. V Cinkarno je prišel leta 1965 v topilnico. Tam se je ponesrečil, nato pa je delal na kamionski in vagonski tehnični v Transportu. Deloval je tudi v sindikatu in delavskemu svetu, bil je delegat za zdravstvo. Njegovo mnenje je, da ni dobro, če si preveč odkrit. Pravi pa, da nima sreče, kajti že 30 let rešuje in pošilja križanke, pa ni bili nikoli izžreban.

DRAGO PODVORNIK, je rojen leta 1933 v Celju. V Cinkarni se je zaposlil leta 1979 v tiskarni, kjer je bil dve leti oblikovalec, potem je delal v propagandi. Njegov hobi je fotografija, ukvarja pa se še s ti-soč drugimi stvarmi. Svoje zanimivo oblikovalsko delo bo nadaljeval tudi v pokoju. Pravi, da bi Cinkarna morala več in bolj uspešno propagirati svoje izdelke. Po njegovem mnenju ne znamo dovolj izkoristiti tistega, kar imamo. Njegovi predlogi so žal vedno naleteli na gluha ušesa.

V maju so se upokojili še: **STANKO CUNDER** iz Latkove vasi, **MATIJA JURENC** iz Bedenj, **DRAGO LUGARIČ** iz Šmarja, **JOVAN PRVULOVIČ** iz Celja, med upokojitvijo pa nas je zapustil **DRAGO DROBNAK**.

ROK UNETIČ

EMIL JAZBINŠEK

JANEZ PIŠEK in FRANC GABERŠEK

OPRAVIČILO

Tokrat nam je tiskarski škrat zopet ponagajal. Zato se opravičujemo Ivanu ŠTANCERJU in Jožetu MASTNAKU, ker smo zamenjali njuni fotografiji. Opravičujemo se tudi Mileni KAPITLER za nepravilno napisan priimek.

ANEKDOTE

Francoskemu ministru René-Louisu d'Argensonu so sporočili, da nekdo vedno slabo govori o njem.

»Čudno,« je odgovoril d'Argenson, »saj mu nisem nikoli naredil nobene usluge.«

Ginekolog Ernst Bumm je imel strupen jezik in so ga na izpitih vsi bali. Študentu, ki je na vprašanje o pomoči pri porodu odgovoril čisto napačno, je dejal:

»Izvrstno! Če vzamete zdaj porodniške kleščice in treščite z njimi očeta po glavi, ste iztrebili vsa družino!«

Nekoč se je Bülowu zelo mudilo. Ko je hitel navzgor po stopnicah hotela, se je skoraj zaletel v neznanca, ki je za njim srdito zavpil:

»Osel!«
Dirigent je vljudno snel klobuk, se priklonil in dejal:
»Čast mi je. Moje ime je pa Bülow.«

Španski filmski režiser Luis Buñuel se smrti ni bal, bal se je le tega, da bi »ga našla nepripravljena«. Ob neki priložnosti je dejal:

»Želim si, da bi lahko vsakih šest mesecev prilezel iz groba in prebral najnovejše časopise. Strašno sem namreč radoveden, kam nas bodo pripeljale strahote tega sveta.«

Škotski pesnik Robert Burns je prispel na pomol v Greenocku v trenutku, ko je neki mornar vlekel na suho bogatega trgovca. Ko se je trgovca, ki bi skoraj utonil, opomogel, je daj svojemu rešitelju šiling. Množica gledalcev, ki je z zanimanjem opazovala dogodek, je glasno ugovarjala, toda Burns je posegel vmes:

»Gospod bo vsekakor znal sam najbolje oceniti vrednost svojega življenja.«

V Benetkah se je Byron zaljubil v lepo grafico. Nekega večera je kar sredi pogovora iztrgal prazen list in napisal nanj nekaj besed. List je nato preganil in ga drzno porinil pred grafico, ki je prav tedaj govorila. Ta ga je kar med pripovedovanjem vzela, prebrala, raztrgala na dvoje, eno polovico raztrgala na drobne kosce, drugo pa preganjeno vrnila nestrpnemu pesniku.

Byron je bil na listek napisal:
»Nocoj ali nikoli!
Žal se ni nikoli izvedelo, kateri del listka je grafica vrnila.

MNOGO VESELJA PRI	CC	SREDNJI KMET	DEL GLAVE	NAS PROIZVOD	LETALEC	RADIO CELJE	CC	BARIT	SLOVENSKA TOVARNA	LONCENA POSODA	JUGOSLOV. ZELEZNICE	CC	OROŽARNA	TUJE M. IME
OPREVPAPJU														
KRIŽANKE VAM ZELI	USTVAR-JALEC											VZKLIK		
	PRIMER													
MARIJA SKORJANC	VRSTA METULJA						KNJIZNA POLICA							
	ROCNI SODCEK						SREDINA NOTE							
						NASPROTNO OD SIRIT					ZENSKO IME	CINK		
						ST. INSTRUMENTI						NAS PROIZVOD		
URAN	IZREZA DRŽALO								VOJSCAK					
									VIKI ASIČ					
OST.			OSEBNI ZAI MEK				CVILEZ							ZNAMKA
							VEZNIK							
TROP CEBELJ			NESTRO-KOVNJAK				SJL OCET. KISLINE							
							MERSKA ENOTA							
ZENSKO IME			PRIIMEK V OKOLICI MARIBORA						LETOPIS					
VODIK	SLOVENSKI PESNIK						NJEGA			ANTON NANUT			POSPOR	

Srečni nagradjenci križanke št. 2 so: Prvo nagrado prejme Jožica LORENČAK, Šlandrov trg 2, Celje, drugo nagrado Marija JEVNIŠEK, PE Transport in tretjo Zlata STERMECKI, Center za izobraževanje.

Čestitam o!

Rešitev današnje križanke pošljite v uredništvo najkasneje do 10. septembra 1990. Nagrade so: 1. nagrada 200 din, 2. nagrada 150 din, 3. nagrada 100 din.

Današnja križanko je sestavila Marija ŠKORJANC.

Rešitev nagradne križanke št.2: (vodoravno) LEOTAR, SPEV, ALMIRA, TERAN, KLEROKRACIJA, DIALOG, OLIKA, OR, OLAJŠAVA, INDIJANEC, KNE, KO, NI, GREBEN, CEPET, VT, LAS, RAMAZAN, LL, NIHILIST, EVORA, ERJAVEC, TAMAR, IS, DRENAŽA, IRADA.

Naslov:

Opravičilo

»Pepe, zakaj pa si zopet zamudil službo, saj več kdaj se prihaja na delo«
 »Že, že gospod šef, toda to povejte vaši ženi.«

Vajeniška

Vajenec pride prvi dan na delo. Šef ga pouči o vsem, kar mora vedeti in kako mora ravnati na delovnem mestu, nato reče:

»No sedaj pa delaj, jaz grem pa na malico.«

Vajenec zvesto posluša nazadnje pa vpraša:

»Gospod šef, za delo ste mi povedali, kje in kdaj bom pa jaz jedel?«

»Ja, saj še nisi nič naredil!«

»Saj sem vas moral poslušati celi dve uri!«

Mineštra malo drugače

Če ste se že naveličali vsakdanje hrane, ki vam jo servirajo v službi in doma, si pripravite mineštra samil. Prav gotovo vam bo teknila in se prilagodila:

Vzemite polno mero dobre volje, nekaj nasmeha, malo grešnih misli, sveže perilo, nekaj moškega za razvedrilo. Poiščite skriti kotichek, kjer boste vse to lepo in pravilno pomešali. Uspeh je zagotovljen, mineštra pa uspela.

Nasveti za vsakdanjo rabo

Če si popackate novo obleko s kavo, si ne delajte skrbi. Odvrzite jo, saj je vendar poletje in vam je še brez nje vroče.

Če se vam je prismodila jed, nič ne de. V kanti za smeti je še nekaj prostora. Sicer pa se morate znebiti še nekaj odvečnih kilogramov.

Pri zdravniku je dolga vrsta, vi ste pa na smrt bolni. Pojdite raje domov, da ne bodo imeli svojci še nepotrebnih stroškov, ker so že sicer pogrebi dovolj dragi.

Čs se vam je na salonarju odlomila peta, se nič ne sekirajte. Odlomite še drugo in dobili boste nove čevlje. Saj so nizke pete tudi moderne.

Če se vam je pokvaril tuš v kopalnici, nič ne tarnajte. Počakajte malo, saj bo kmalu deževalo, pa boste imeli tuširanje zastoni.

Če vas je šef ozmirjal, si ne pulite las. Saj bodo kmalu tudi njega nadrli.

-ZAHVALE-ZAHVALE-ZAHVALE-

Sodelavcem PE Kemija Celje ter sindikatu Cinkarne se iskreno zahvaljujem za pristrčen sprejem in darilo ob odhodu v pokoj.

Rudi MRAZ

*** **

Ob boleči izgubi drage mame Marije DERVIŠ se iskreno zahvaljujem delavcem PE Velfon za darovano cvetje in spremljanje na zadnji poti.

Dragica LEVAR

*** **

Vsem sodelavcem v razvojni službi ter nekaterim še posebej, se iskreno zahvaljujem za darilo in lepe besede ob moji upokojitvi.

Anica JUSTIN

*** **

Ob boleči mnogo prerani izgubi dragega moža očeta in dedka Mirka JUSA iz Žetal pri Ptujju, delavca v splošni službi se iskreno zahvaljujem za darovano cvetje, izrečeno sožalje, svečke, računovodski in posebni finančni službi za denarno pomoč, govorniku za poslovilne besede ob odprtem grobu. Posebna hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili k njegovemu mirnemu brezskrbnemu počitku.

Žena Marija, hčerke Gelica, Irena in Marjana z družinami.

*** **

Sodelavcem centralnih elektro in ARM delavnic se zahvaljujem za spominsko darilo ob svoji upokojitvi ter jim želim veliko delovnih uspehov in zdravja.

Edi ŽNIDAR

*** **

RADUHA

Snežna jama odprta za turistični ogled

Že pred leti, ob odkritju Snežne jame na Raduhi, ste prijatelji nekaj zelo popularne zadnje strani Cinkarnarja lahko brali reportažni zapis o kraško alpski lepotici, odslej pa se o lepotah in podzemeljskih razsežnostih te jame z malo truda in dobre volje lahko pripravite tudi sami. To lahko zveni tudi kot vabilo vsem ljubiteljem narave, katerih v naši tovarni nikoli ni bilo malo.

Zgornja Savinjska dolina in z njo vsa Slovenija je od sobote 14. julija bogatejša za novo turistično znamenitost in ponudbo domačemu in tujemu gostu.

Leta 1981 odkrita Snežna jama na Raduhi pri planini Arti, je sedaj odprta za turistični ogled. To veliko in težavno delo so v šestih mesecih opravili preboldski jamarji, ki so jamo tudi odkrili, izmerili in dokumentirali.

V soboto je bila pred vhodom v jamo kratka svečanost, kateri je prisostvovalo precejšnje število ljubiteljev planin in lepe neokrnjene narave, vključno s predstavniki mozirske občine, krajevne skupnosti, predstavniki podjetij, ki so nas finančno podprli in društva iz Luč ter Ljubnega. Tako je bila to pika in i vsem prizadevanjem, da ta kraški alpski biser v nedrjih Raduhe postane dostopen širši javnosti.

Nagovor predsednika jamarškega kluba, v katerem je pred-

stavil jamo in delo, ki so ga opravili, pozdravni govori predstavnikov občine in KS in nenazadnje lepa in ubrana pesem luškega pevskega zbora, pa so naredili otvoritev jame še svečanejšo.

Jama je primerno urejena, poti so naddane vendar v njej ni speljana električna. Obisk oziroma ogled bo ob strokovnem vodstvu preboldskih jamarjev, ki so tudi upravljalci jame. Vsakdo se bo ob ogledu počutil kot jamar, saj bo jamo doživel ob siju karbidovk, tako pa bo prav gotovo za obiskovalce posebno doživetje. Za ogled jame priporočamo toplo oblačilo in visoke planinske čevlje, saj je v vzhodnem delu le 1 do 1,5°C. Jama je odprta vsak dan od 9. do 17. ure. Vodiči bodo pri jami oziroma na Koči na Loki. Vse informacije lahko dobite na naslovu: DARKO NARAGLAV, tel. 723486 in DRAGO LAMPER, tel. 28215 ali v službi interno 5750.

Drago LAMPER

VHODNA KOLIŠEVKA SNEŽNE JAME

CINKARNAR VAM SVETUJE

Razgibajmo telo za dušo - jutranja gimnastika

Jutranja gimnastika v prvi vrsti vpliva na centralni živčni sistem in preko njega na ostali delo organizma. Ko spimo, so živčne celice izključene in počivajo. Pod vplivom mišičnega dela se poveča cirkulacija krvi in v centralni živčni sistem, ki je glavni štab organizma, se usmerjajo potoki impulzov, ki organizem vznemirjajo in ga vsopodbujajo k dejavnosti. Normalno delo centralnega živčnega sistema pa je fiziološka osnova za dobro in vedro razpoloženje. Jutranja gimnastika je torej pomemben stimulator, ki pomaga pri vzburjanju živčnih centrov in tako deluje na organizem osvežujoče, zboljša počutje in zniža jutranjo utrujenost.

Z redno jutranjo gimnastiko je mogoče krepiti posamezne mišične skupine in ohranjati gibljivost v sklepih. To velja zlasti za tiste, kise premalo gibljejo ali celo večino dneva presede. Vpliv jutranje gimnastike na srce in ožilje ni tako velik. Za ta učinek je boljši jutranji sprehod ali pospešena hoja do delovnega mesta. Tisti pa, ki želijo z jutranjo gimnastiko odpraviti odvečne kilograme, prav tako pričakujejo preveč.

Blagodejen vpliv ima jutranja gimnastika na tiste ljudi, ki imajo zmanjšan krvni pritisk. Pri teh ljudeh je namreč krvni obtok počasnejši, preskrba s krvjo je slabša, zlasti centralnega živčnega sistema. Taki ljudje se hitro utrudijo, boli jih glava, zlasti ponoči in zjutraj, spanje je nemirno, slabša se vid, oslabi delo ledvic in podobno. Da bi se kri pretakala živahneje, je srcu potrebna dodatna pomoč v obliki telesnih vaj. Redna jutranja gimnastika zboljšuje krvni obtok in zmanjšuje omenjene težave.

Za žene priporočajo jutranjo gimnastiko po porodu, v času klimakterija ter pred in med menstruacijo. Redna jutranja gimnastika pomeni vsekakor dvig telesne kulture posameznika, koristna je lahko le takrat, če jo izvajamo vsak dan, če postane navada in zadovoljstvo. Do te navade pa je dolga pot in anjvečkrat ljudje obupamo. Samo z veliko volje in spoštovanjem samega sebe bomo uspeli.

Mirko POKLŠEK

Cinkarnar

Glasilo delovne organizacije Cinkarna izhaja mesečno. Ureja ga uredniški odbor, predsednik Zoran Kanduč, člani Liljana Tukarič, Jelka Rus, Ivan Podergajs in Vida Planinšek. Odgovorni urednik Avgust Praznik in glavna urednica Mira Gorenšek, lektorica Jelka Bombač. Naslov Uredništva: Cinkarnar, Cinkarna, Kidričeva 26, Celje, telefon: 33-112, int. 3205. Tiska tiskarna Cinkarna v nakladi 3.000 izvodov. Cinkarnar je brezplačno na razpolago vsem članom kolektiva, upokojevcem in študentom.

Na podlagi izjave sekretariata za informacije SRS št. 421-1/72 z dne 5. 4. 1974 je glasilo oproščeno temeljnega prometnega davka.